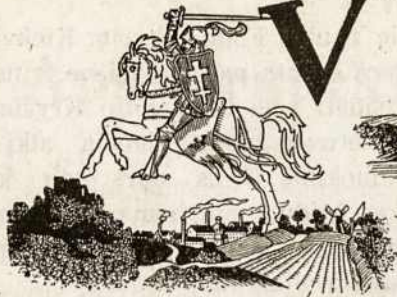

VYTIS

Dvisavaitinis iliustruotas Jaunimo Laikraštis. Lietuvos Vyčių Organizacijos Organas

Tomas I

Spalių-Oct. 10 d., 1919 m.

No. 11 (68)

Entered as Second Class Matter Oct. 23, 1915 at the P. O. at Chicago, Ill.
Under Act of March 3, 1879.

Published and distributed under permit (No. 528) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By the order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

"VYTIS" (The Knight)
Published Semi-Monthly by the LIETUVOS
VYČIAI (Knights of Lithuania).

SUBSCRIPTION RATES:

Yearly\$2.00
6 Months 1.00
In Foreign Countries Yearly..... 2.50
Advertising rates on application. All communications must be addressed:

"VYTIS"
3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

"VYTIS"

Jaunimo Dvisavaitinis Laikraštis

Leidžia Lietuvos Vyčiai.

PRENUMERATA:

Metams\$2.00
Pusmečiui 1.00
Pavienis Numeris10
Į Užrubežį Metams 2.50

"VYTIS"
3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

GELBĖKIME LIETUVAI.

SIANDIEN visi ir visur kalba apie Nepriklausomą Lietuvą. Kiekvienas, kas tik save jaučia lietuviu, džiaugsmo apimtas, kad jo Tėvynė tampa laisva ir neprigulminga.

Bet, broliai ir sesės! Ar kiekvienas mūsų įsivaizdina, kokiomis aukomis Lietuva prie liuossybės žengia. Tas takas kruvinomis aukomis nuklotas. Jaunimas jį kaišo savo krauju ir gyvastimi, motinos ir sesutės ašaromis ir širdies gailėsiu. Bet vis-tik Lietuva netaip gaili tų aukų, kaip jai rupi, kad ji būtų laisva ir neprigulminga.

Mes čia džiaugiamės, kad yra Lietuvos valdžia, kuri rupinasi mūsų Tėvynės likimu, kad yra lietuvių karuomenė, kuri vedama gabių ir išmintingų vadų, pasekmingai kovoja su priešais, teriojančiais Lietuvos rubežius. Ir ačių Lietuvos valdžiai ir jos narsiai karuomenei, Lietuvos rubežiai apginti nuo bolševikų, nuo lenkų ir vokiečių, kurie po senovei norėtų siausti mu-

sų žemėje, kurie po senovci norėtų plėsti Lietuvos turtus — imti javus, kirsti miškus, sodus ir inkinkę į vežimpalaikius mūsų brolius lietuvius, kaip jie darė pirma, vežti tuos turtus į savo žemę. Ačių mūsų valdžiai ir karuomenei, šiandien Lietuvos artojas ramia širdžia aria savo dirvoną, nes jis žino, kad kas užaugs iš to dirvono, tai bus jo; daug linksmiau žvangėjo šiuosmet dalgis Lietuvos šienpiuvio, nes jis žinojo, kad ką jis nupiaus ir suvalys, tai bus jo, o ne kacapo, junkerio ar gobšojo palioko; daug linksmiau šiomet audė drobes lietuvė sesutė, nes ji žinojo, kad jos išaustą drobę nešios lietuvis brolis, o ne nedoras priešas, atsivikęs iš rusų, vokiečių ar lenkų žemės; linksmesnė lietuvė motina, nes ligšiol lydėjęs savo sunus į svetimas rankas, dabar juos liuosai išeinančius palydi į lietuvių karuomenės eiles. Ir iš tokių sunų susidariusi Lietuvos karuomenė atnešė džiaugsmo ir ramybės artojui, šienpiuviui, sesei — drobių audėjai ir motinoms. Kai užia miškas, banguoja dirvose javai; kai nakties debesiu užgulta snaudžia žemė ir gamta, tik lietuvis kareivis nesumerkia akių. Jis kuždas su Lietuvos mišku, dirvomis, jis klausos ir girdi jų skundas, jis jaučia, kokias skriaudas išdarė svetimi jo tėvų šalyje. Tad dar tvirtesniu pasirijimu ir įsitikėjimu prišiketina kovoti su tų skriaudų nešėjais.

Bet, broliai! Kas bus, jei Lietuvos žmonės, neištekę jėgų, butų įveikti? Jei kristų mūsų tauta po bolševikų, lenkų ir vokiečių ranka! Jei vėl mums, jau išbudusiems, uždėtų svetimą jungą vilkti!

Kad to neatsitiktų, gelbėkime Lietuvai...

Artinasi žiema. Apiplėšti Lietuvos žmonės baimės apimti, kaip žiemą reiks išlikti. Nekartą girdėjome, kad narsūs Lietuvos kareiviai basi eina į apkasus, nes nėra kuo apsiauti. Ateis žiema, reiks ir jiems apavo. Kitaip ne bolševikas, ne lenkas apeis lietuvi karžygi, bet sniegas ir šaltis.

Basus ir nuogus Lietuvos žmonės galime pridengti. Reikia tik gerų norų. Suvienytų Valstijų valdžia leidžia gabenti į Lietuvą drabužius. Mūsų Raudonojo Kryžiaus organizacija tą darbą daro. Ji renka ir siunčia drabužius Lietuvai. Beveik kiekvienoje kolonijoje jau yra Raudonojo Kryžiaus skyriai

sudaryti prie Tautos Fondo skyrių. Kiekvieno lietuviu yra šventa pareiga jei ne triūsų, tai auka prisidėti prie Raudonojo Kryžiaus darbo. Kad Lietuvos žmonės kenčia alkį ir šaltį, tai atiduokime jiems nors tai, kas mums atlieka. Atiduokime jiems kad ir apnešiotus drabužius. Jie ir už tai bus mums dėkingi ir savo broliais mus vadins.

Lietuvai labai reikalinga gydymo pagelbos. Kareiviai apkasuose krinta nuo žaizdų — nėra kam slaugoti. Miršta, nebesant pagelbos. Daug mūsų prakilnių lietuvių ejo tarnauti svetimų tautų kareiviams, laikas dabar joms pasitarnauti savai tautai. Lietuvių Raudonasis Kryžius imasi ir slaugių organizavimo. Daug prakilnių lietuvių jau išgirdo tautos balsą ir pasirijo jo klausyti. Butų gera, kad jį išgirstų ir suprastų kodidžiausias skaičius.

Nors Lietuva laipsniškai kyla, stiprėja, bet jos kovos galo dar nesimato. Didėsės valstybės, kurių rankose yra mažesniųjų tautų likimas, vis kaž-kodel vilkina aiškų pripažinimą Lietuvos nepriklausomybės. Tuo tarpu lenkai militare jėga, drąsinami francuzų, vis giliau ir giliau veržiasi į Lietuvą. Galime įsivaizdinti, kokia viltis apimtų Lietuvą, jei ji susilauktų iš čia ne tik užuojautos, bet ir žmonių, tinkamų ginti jos rubežius. Tad teruošiasi mūsų jaunieji karžygiai ir tebudai. Priešų kruvini žygiai mūsų Tėvynėje teuzgrudina tvirtą pasirijimą kovos už skriaudas, už neteisybę. Suvienytų Valstijų valdžia ligšiol mums nevelino išvažiuoti. Bet kai pamatys ji mūsų griežtą norą ir pasirijimą sutiks mus išleisti. Tad kilkime ir apreiškime tą norą. Mūsų ingaliočiai teneapsistoja belsti į Washingtono duris, o jaunimas tešketina kuno ir dvasios muskulus.

Ypatingiausias tautos momentas, kada ji prie liuosybės žengia. Ko didesniu pasišventimu ir užsidegimu dirbsime, to graičiau toji valanda išauš.

Tad į darbą, visi!

Lašas.

Apsvarstykite.

Vyčiai sumanė generolui Žukauskui aukso kardą ne tam, kad garbės išsigijus, bet kad išreiškus savo pagarbą vyrui, ginančiam tėvynę nuo priešų. Gerai numanome, kad ir čia, šiapus jurių, yra daug tėvynainių, kurie paaukotų kraują ir gyvybę už tėvynės laisvę, jei tik būtų progos. Negalint to padaryti, tėvynės gynėjus gerbiančios širdys stengiasi bent pagerbimo jausmais padrausinti juos.

Tik neišmanėlis gaudo garbės. Susipratę ir subrendę žmonės visų-pirma žiuri, kiek iš ko-norint yra naudos ir kur jos daugiau yra, ten domą kreipia. Vyčiai ir susipratę sioji visuomenė rems visuomet tuos sumanymus, kurie naudingesni.

“Draugas” No. 227 kalba apie aukso kardą ir tą sumanymą žymiai išplėčia. Jei jis būtų įvykdintas, kaip “Draugas” jį išveda, iš jo būtų pagarba Lietuvos gynėjui gen. Žukauskui ir nauda Lietuvos valstybei. Paduodami šiame klausime “Draugo” mintis, norime, kad visuomenė, o ypač Vyčiai, gerai jas apsvarstyti.

Koks turėtų būti kardas ir delko, “Draugas” taip aiškina:

“Didžiausias Lietuvos vargas dabar, kad pinigai pigūs. Jis atpigėjo delto, kad nėra aukso po juomi. Ar negalima būtų prie dviejų neapsakomai naudingų tikslų, kuriuodu pasiekia aukso kardas, pridėti dar trečią, butent aukso kardą pakelti Lietuvos pinigų vertę?”

Tam tikslui tas kardas turėtų būti tikrai auksinis, o ne plieninis su aukso papuošalais, kaip tat darosi paprastai.

Amerikos lietuviai nešioja auksinių žiedų ant pirštų, auksinių reteželių ant kaklo ar krutinės, merginos ir moterys puošiasi auksinėmis auskaromis ir auksinėmis ranklankėmis (bransolėtomis). Kad taip tą visa paaukavus aukso kardui!”

Butų, kaip senovėje buvo:

“Kad Mozė išvedė žydų tautą iš Egipto nelaisvės, Mozės brolis Aaronas patarė jiems sumesti auksinius papuošalus. Jie paklausė, o Aaronas iš to aukso nuliedino veršį (Exod. 32, 2-6), Lietuvos tauta aukso veršio nelies, neatkartos klaidos įvykusios pirm pusketvirto tukstančio metų. Bet parodyti tiek duosnumo, kiek jo parodė žydai anais laikais, galėtuome ir mes. Juk ir mes einame iš vergijos į laisvę, kaip ėjo jie. Suaukokime kiek kas turi-

me tikrojo aukso, nukalkime iš jo taip didelį kardą, kaip didelis galės jis buti iš mūsų sumesto tikro aukso.”

Kam būtų garbė ir kokiems tikslams ji tarnautų:

“Su tuo kardu nieks nieko nekaupos, nes auksas yra minkštas. Tik parašykime ant jo didelėmis raidėmis: “Garbė Generolui Silvestrui Žukauskui!” o mažomis pridėkime: ‘Amerikos Vyčių ir kitų tenykščių lietuvių dovana Lietuvai.’

Tai-gi tas kardas būtų Lietuvos viešpatijos nuosavybė. Ir jis turėtų būti paguldytas saugioje Lietuvos finansų ministerijos vietoje. Katras jaunikaitis geriausiai pabaigtų karės mokyklą, tas gautų teisę nueiti su Lietuvos Respublikos išdininku ten, kur guli Žukausko kardas ir pažiūrėti į jį. Ta teisė turėtų būti duodama tik vienam jaunam oficeriui kas metai ir nei vienas žmogus, išskyrus respublikos išdininką, bei saugvietos sargus negalėtų turėti tos teisės dukart savo amžyje.”

Kokia būtų valstybei nauda:

“Finansų-gi ministerijoje tas kardas turėtų gulėti, idant Lietuvos Viešpatija galėtų išleisti ant to kardo paremtą poperinį pinigą, neprastojantį savo vertės. Jei kardas svertų 40 svarų, tai jis būtų vertas dešimties tukstančių dolierių. Tada Lietuvos valdžia galėtų atspausdinti penkiasdešimts tukstančių ‘kardo auksinių.’ Ant kiekvieno auksino būtų generolo Žukausko portretas ir jo kardo paveikslas. Kada į Lietuvos respublikos išdą suplauktų daugiau aukso, tada tas auksas būtų kraujamas po Žukausko kardą, tada augtų skaičius pilnaverčių Lietuvos auksinių.”

Kaip įvykdinti aukso kardą:

“Šitas sumanymas reikia atsargiai pildyti, nes reikia apžiūrėti, kad nei vienas auksinis daiktelis aukojamas kardui neprapūtų.

Kiekviename lietuvių kolonijoje Amerikoje turėtų susidaryti Kardo Komitetas. Jame vytiš ar vytiš turėtų būti pirmininku ar pirmininke. Ta garbė jiems priklauso už gražų sumanymą. Vietinis komitetas būtina turėtų vesti sąrašą visų auksinių daiktų auketų toje kolonijoje. Patys-gi daiktai turėtų būti sergiami nesudegamoje dėžėje ir apdrausti.

Tautos Fondo valdyba turėtų paskirti Bandymų Komisiją iš penkių asmenų. Jie turėtų peržiūrėti visus auksinius daiktus suaukotus kardui ir atskirti tikrai auksinius nuo neauksinių, bet gerai nuduotų. Ta komisija turėtų taip-gi suskirstyti artistiškos vertės auksinius išdirbinius nuo tų, kurie turėtų tik brangios naugės vertę. Artistišku dalykų negalima tarpinti, o neartistiški neina blofyn, nors juos sutarpini.

Kitų metų Vyčių ir Tautos Fondo seimai turėtų būti vienoje vietoje ir bendrame posėdyje perrinkti tą pačią komisiją, arba išrinkti naują.

Tokiu būdu ir generolui Žukauskui pasidarytų amžina garbė ir būtų aprūpintas vienas iš didžiausių tėvynės reikalų.”

Kur butų aukso kardas, kol jo nevalia butų į Lietuvą išvežti:

“Jei Amerikos valdžia neleistų stambaus auksinio daikto išvežti iš šios šalies, tai Žukausko kardą padėtume Washintone, D. C. valdiškoje įstaigoje ar privatiniame saugiam banke. Lietuvos pinigynas jau galėtų išleisti ant jo paremtų pinigų. Tik jauni, karės mokyklą geriausiai baigusieji, oficerai negalėtų pasinaudoti teise pažiūrėti į tą kardą. Bet jie galėtų gauti to kardo ženklelį ir nešioti jį ant savo uniformų, kaip pasižymėjimo ženklą, tol, kol tas kardas taps parvežtas į Lietuvą, ir kol jie pasinaudos teise pamatyti jį.”

Toks butų Aukso Kardas “Draugo” sumanymu. Visuomenė turėtų rimtai pasvarstyti jo svarbą ir ar jis įvykdytinas. Bet kol visuomenė svarstys, Vyčiai neprivalo užmesti pirmojo sumanymo. Daug kuopų jau gražiai jį parėmė. Jei pereitume prie vykdinimo aukso kardo “Drauge” paduotu sumanymu, sudėtos aukos bus perduotos valstybės reikalams.

Dar žodelis. Kai-kurie pradėjo gailėtis aukų, dedamų gen. Žukausko Kardui, buk, esą, dabar tas sumanymas ne vietoje. Rimčiau butų, jei butų keliamas balsas prieš mėtamą pinigų visokiems beprasmiams ir tuštiesiems dalykams, kokių pas mus daugybė. Kiek lėšų išleidžiama visokiems išvažiavimams, šokiams, vakarieniems ir t.p.? Bet su tuo jau taip susiprasta, kad nei domon nekrinta.

Nevėsinkite sumanymų nerimtais “pasigailėjimais.”

REDAKCIJA.

Vyčiai ir Vytės--! Pagelbą.

Šių metų Am.L.R.K. Federacijos Kongresas ilgai bus minėtinas. Jame mūsų visuomenė surado budą taip susiorganizuoti, kad butų užtikrinta mūsų išėivijai, o gal ir visai tautai laimėjimas ateityje krikščioniškų idealų. Mes turėjome čia vieną Federaciją, vieną josios Tarybą ir vieną visuomenės fondą — Tautos Fondą, kurs nuo šiol rūpinsis ne vien politika ir šelpimu, bet ir plačiais kultūros reikalais — rėmimu mokyklų ir šelpi-

mu gabių moksleivių. Visi tie mūsų organai bus renkami ir vedami pilnai demokratiškai. Augščiausia ir valdančioji mūsų įstaiga — Am.L.R.K.F. Taryba susidės taip-pat vien iš renkamuųjų narių — nuo centralinių organizacijų, nuo vietinių katalikiškų centrų (“katalikų vienybių”) ir katalikiškų laikraščių sąjungos. Naujosios Tarybos suvažiavimas įvyks jau ateinančių metų sausio mėnesį. Taigi atstovai į Tarybą turi būti išrinkti dar šiais metais.

Centralinės organizacijos — taigi ir Vyčiai — jau turi išrinkę savo atstovus. Bet reikia įsijudinti ir susiorganizuoti mūsų kolonijoms, kad ir jos galėtų išrinkti savo atstovus į Tarybą. Vietinės katalikiškos draugijos turėtų visų-pirma prisidėti prie Federacijos su mokesniu 6c. nuo kiekvieno savo nario. Bet trys katalikiškos vietinės draugijos — idėjinės ar pašelpinės — galėtų sudaryti katalikišką centrą — “katalikų vienybę” (po tris atstovus nuo kiekvienos draugijos) ir tieji centrai galėtų jau rinkti atstovus į Tarybą... “Katalikų vienybės” konstituciją, pačios Federacijos programą ir konstituciją, taip-pat ir visokius nurodymus ir patarimus mielai suteiks Federacijos Sekretorijatas (381 Westminster Ave., Detroit, Mich.).

Šiuomi kreipiamės į brolius Vyčius ir seseris Vytes pagelbėti Federacijai suorganizuoti vietinius katalikiškus centrus ir išrinkti naujų atstovų į Tarybą. Vyčiai ir Vytės daugiau skaito, geriau seka gyvenimą; jie sudaro mūsų vietinėse draugijose gyvesnį gaivalą. Taigi jie čia galėtų daug ir gražiai pasidaruoti.

Tad į pagelbą, broliai ir sesers.

Fed. Sekr.

Nei turtas, nei draugai, nei užsitarnavimas, nei garbė neduoda žmogui laimės, ilgam laikui laimės. Laimė turi būti mūsų sieloje, pačiuose mūsų. Jieškoti jos turime dviejuose dalykuose: pirma: darbe. Tame, kad jį pamylėsime. Tame, kad sunaudosime jį didiems tikslams. Tame, kad artimašias pareigas pildydami, tolimesniųjų bei augštesniųjų neužmirštame. Antra: mūsų vyriškume. Tame, kad susivaldome. Tame, kad kiekvieną darbą dirbdami jaučiame atsakomybę. Tame, kad tiesą pripažindami daromės vidūjiniai nepriklausomais.

Lietuvos Sporto Sąjunga.

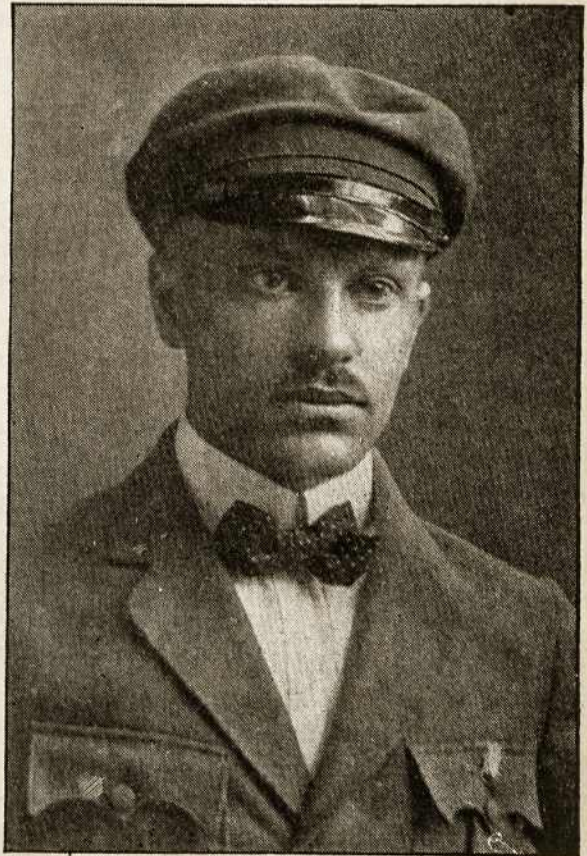
Amerikiečiui, turbūt, sunku ir įsivaizdinti sunkumą aplinkybių, kuriose reikia tvirti Lietuvą Lietuvoje, ir, žinoma, kritikui labai lengva sukritikuoti tą ar kitą darbą. Bendras skurdas, suvargimas ir tautiškas negatyviškumas didelėje mūsų liaudies dalyje, o ypač miestuose, priverčia pasišventusius Tėvynės statymo darbui inteligentus kitą kartą kaip ir Don Kichoto rolę vaidinti. Taip yra ir su sportu Lietuvoje. Juk mūsų Tėvynėje čia stačiai tuščia vieta. Jei bent sodžiu kur nors vaikai muša taip vadinamą rytuose "ripką," arba kas nors vicną kartą per metus išsimaudo ir paplaukioja visomis keturiomis irdamasis, tai ir visas sportas.

Kokį įspudį gali padaryti tatai mūsų tauta į katataučių misijas ir šiaip, jei mes pretenduojame būti kulturinga tauta, lengva sau įsivaizdinti. Šitai už vis labiau ir priverstė mane tuojau, neatidėliojant, kelti sporto idėją Lietuvoje, neatsizvelgiant į begalę kasdieninio darbo ir visų didelių piliečio klausimų.

Lenkų "Sokolas" ir rusų "Orel" jau buvo beužimą pirmą vietą sporto srityje Lietuvoje. Juose kitataučiai, o kartais net priešingi Lietuvai gaivalai, pradėjo pinti sau lizdą. Pačiame Kaune Vytauto Kalne (lenkai jį vadino "Petrowka") gražiausia ir tinkamiausia poilsiui vieta buvo lenkų "Sokolo" rankose ir plevėsavo lenkų vėliava. Kalno salėjo buvo lenkininkų štabas ir avanpostas. Visa tatai buvo dar šių metų gegužio mėnesyje. Galop komendanto įsakymu "Sokolo" dr-ja buvo uždrausta.

Tuomet tik intempus visą energiją pavvyko sudaryt porą grynai lietuviškų sporto klubų ir, teturint tiktai apie dvidešimts narių, kone savo atsakomybe užimta Kalnas ir jo užlaikymas. Negaliu čia užtylėti to pirmo padrąsinimo ir meterialės paramos, kurią suteikė gerbiamas Lietuvos valstybės Prezidentas A. Smetona. Vargais negalais buvo įsigyta šiek-tiek įrankių. Čia gal bus indomu amerikiečiams žinoti, kad toki pa-

prasti daiktai, kaip futbolo pilkė (sviedinys), laun-teniso raketa, ar kas kitas, pas mus Lietuvoje labai sunku gauti. Reikėjo daug "protekcijų," prašymo ir atsibodimo, kad kas nors, važiuodamas svarbiais reikalais, neužmirštų atvežti iš Berlyno, ar net

DR. ŠLIŽYS,

Lietuvos Sporto Sąjungos pirmas seniūnas.

iš Paryžiaus — ką gi Tamstos manote? — nagi paprastą laun-teniso pilkę.

Nežiurint į visas sunkenybes, jau liepos 13 dieną svarbiausi įrankiai buvo ingyti, klubai sutvarkyti, sportininkai šiek-tiek prasilavinę, kad šią dieną mūsų šventėje viešai galėjo pasirodyti prie kelių tukstančių minios ir kitataučių misijų. Dabar, kuomet rašau šitas eiles, jau pirmi takai padaryti — idėja praplatinga.

Pačiame Kaune yra šie klubai: Jacht klubas, Futbolo klubas, Launteniso klubas, Lengvos atletikos klubas, Sunkios atletikos klubas, Šaulių klubas. Steigiami: Dviračių, jodinėjimo ir kt. klubai, iš viso su keliais šimtais žmonių. Provincijoje-gi jau yra keli skyriai... Organizacija plėčiasi, bet dar reikalinga daug darbo ir pasišventimo arčiau prie sporto stovinių žmonių, o iš visuomenės, jei galima ir amerikiečių, paramos ir aukų...

DR. ŠLIŽYS,

*Pirmas Lietuvos Sporto Sąjungos
Seniunas.*

Kaunas, rugpjūčio 20 d., 1919 m.

NE ANT TUŠČIO.

(Dialogas).

(Vaikščioja jauna pora ir kalbasi).

Jis. Mortute, angeluk! Duok nors rankelę paglostyti, nors tuomi mano širdis atsi-
gaus.

Ji. A!... lyg mažas kudikis gramauji nei šio, nei to.

Jis. Žinai, kad tave myliu be saiko.

Ji. Susitūrėk. Buk šaltesnis. Netaip karštai galima daugiau nuveikti ko.

Jis. Bet kad labai myliu.

Ji. Aš nepavydžiu, gali mylėti. Bet žmoniškai.

Jis. Na, juk jei rankelę paglostysiu, tai nebus žvėriškumas.

Ji. Na, gerai. Gali glostyti, bet žiurėk, kad nepasiliktų tuščia.

Jis. Tai ką reikia induoti?...

Ji. O-gi ant naujos skrybėlės.

Jis. Ar tik tiek?

Ji. Palauk, dar neviskas.

Jis. Ką daugiau, mieloji?

Ji. Butų dar tau mieliau rankas čiupinėti, kad jos būtų apmaustytos branzolietais, žiedeliais deimantiniais.

Jis (į šalį). Va dar ko užsimanys. *(Jai)* Mat, brangioji, dabar viskas brangu — nelengva tokie daiktai ingyti.

Ji. Pats manai, kad mano tokios pigios rankos, kad bile kokis kutvela priėjęs ir čiupinėtų.

Jis. Bet iš meilės, iš malonės, brangioji...

Ji. Ne. Šioje gadynėje nėra malonės. Užsimokėk, tad turėsi. Jeigu mane myli, tai nepradėtum savo kalbos nuo rankų čiupinėjimo. Pirma pasiteirautum apie širdį ir liuosą valią.

Jis. Bet aš tikrai tave myliu.

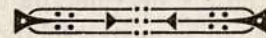
Ji. Taip. Lupomis mane vieną, kol kitų nematai. O kitas sutikęs ir kitoms tą patį pasakai. O širdis tavo išsiplėtojus, kaip lepšė po lytui. Nežinai, kurią geriausiai myli?... Ar neteisybę sakau?...

Jis (tik staisosi).

Ji. Matai, kaip teisybę išpėjau... Bus geriau, kad nuo manes prasišalinsi. Tokia meile mylėk ką tik nori, bet ne mane *(išeina abu. Jis truputį paskiau,... susigėdęs).*

(Uždanga).

J. V. Kovas.

Į LIETUVIŠKAS DAINININKŲ DRAUGIJAS!

Viena Muzikos Draugija rengias išleisti muzikališką veikalą, kuriame tilps įvairių tautų po dvi liaudies dainas. Toje knygoje nori atspaudinti visų Amerikoje gyvenančių tautų dainų, originalėje ir anglų kalboje. Pertai negali daugiau talpinti kaip dvi kiekvienos tautos. Tik, žinoma, nori, kad jos būtų populiariškiausios. Lietuviškų populiariškų dainų yra-gi šimtais. Taigi mes ir kreipiamės į visus Amerikos lietuvių dainininkus ir dainininkes prisiųsti mūsų adresu dviejų dainų, kurios labiausiai mėgiamos apielinkėje. Mes-gi jas gavę ir pasikalbėję su vietos lietuviškos muzikos žinovais paduosime tas, kurios pasirodys daugiausiai vartojamos. Mes žinome, kad lietuvių Tautos himnas yra visur dainuojamas, taigi jo nei nesiųskite. Siųsdami adresuokite:

*Lithuanian Bureau,
124 E. 28th Street,
New York City.*

J. Seirijietis.

MOKYKLA

Komedijėlė Dvejuose Veiksmuose

Mokslainių Vaikams Vaidinti.

VEIKIANTIEJI ASMENYS:

(mokytojai nuo 12-14 metų amžiaus):

1. VYTUKAS ir 2. STASIUKAS

mokiniai įvairaus amžiaus (nuo 7 ligi 12 metų):

3. ANTANUKAS, 4. KAZIUKA, 5. JUOZUKAS, 6. PRANUKAS, 7. MIKUTIS, 8. JURGUTIS, 9. PETRUKAS

mokinės įvairaus amžiaus (nuo 7 ligi 12 metų):

10. MARIUTĖ, 11. ONUTĖ, 12. MORTUTĖ, 13. BARBUTĖ, 14. BRONYTĖ, 15. PRANYTĖ, 16. ANTULĖ, 17. ROŽYTĖ, 18. TEKLYTĖ.

VEIKSMAS I-MAS.

(Scena perstato ukininko gričių. Tiesiai prieš publiką prie sienos stovi dvi kėdės, kiek arčiau — stalelis. Iš vienos ir kitos pusės stalai. Ant sienų šventųjų paveikslai. Už stalo ant kėdžių sėdi du vaikai — Vytukas ir Stasiukas. Ant stalo kelios knygos, kiek popieros lapų, rašalinės, paišeliai, plunksnakočiai).

Scena I-ma.

VYTUKAS (sėdėdamas prie atskleistos knygos) — Žinai, Stasiuk, mane tai tėtė, tai mama dažnai vis klausia, kuomi aš busiu?

STASIUKAS — Žinai, Vytuk, ir mane klausia.

VYTUKAS — Tai ką tu sakai tėvams?

STASIUKAS — Aš sakau, kad dar aš pats nežinau. O tu, Vytuk, kaip sakai?

VYTUKAS — Aš ir sakau, kad nežinau. Bet tarp mūsų kalbant, aš norėčiau būti kunigu. O tu?

STASIUKAS — O aš-aš, aš dar nei ne-maščiau apie tai ištikrųjų. Bet jei jau klausi, tai pasakysiu: aš norėčiau būti mokytoju.

VYTUKAS — Tai gerai, Stasiuk, tai mudu beveik vienodus norus turime. Taip kunigas, taip ir mokytojas abudu mokina.

STASIUKAS — Taip taip, abu mokina, tik kunigas didelius žmones, o mokytojas mažus vaikus.

VYTUKAS — Stasiuk! o kunigas ar mažų nemokina?

STASIUKAS — Taip taip, aš pamiršau — kunigas ir vaikus mokina; aš pats jau ne vieną kartą gavau nuo kunigėlio pa-bausti.

VYTUKAS — O mokytojai — ar vien tik mažus mokina? — Aš manau — jei dideli žmonės mokinasi, tai juk ne maži juos moki-na.

STASIUKAS — Dideli nesimokina, pa-baigia . kelis metus mokslainę ir eina dirbti.

VYTUKAS — Vai pas mus neseniai įsi-šventino kunigu klierikas Vizganta — tai ar jį ne dideli mokytojai mokino?

STASIUKAS — A, tai jį kunigai moki-no, ne pasauliniai mokytojai.

VYTUKAS — Taip-pat neseniai liko daktaru Jonas Valiukas, tai ar jį ir-gi kuni-gai, ar maži vaikai mokino?

STASIUKAS — Teisybė, jį dideli vy-rai — mokytojai turėjo mokyti.

VYTUKAS — Na tai matai, Stasiuk, mudu beveik vienodu turime užmanymu. Man nusibodo taip sėdėti ir sėdėti prie kny-gos. Kažin kad mes taip šiandien pamėgin-tume sušaukti vaikus ir įsteigti mokslainę?

STASIUKAS (pašokdamas) — Ojoj! Tai puikus užmanymas! Jau kelinti metai

mokinamės, tai pamėgintume, ar mokėtume nors kiek pamokytojauti!

VYTUKAS — Tas nesunku įvykdyti. Žinai, Stasiuk, tu bėgk į sodžių, arba stačiai į gatves, sušauk vaikus, na ir kada jie ateis — pamėginsime!

STASIUKAS — Gerai, Vytuk, jie mane myli, na ir bijo, tai tuojaus ateis — paklausys!

VYTUKAS — Kol tu, Stasiuk, sušauksi, aš parupinsiu rašymui lentą — gal bus reikalinga. (*Stasiukas umai išeina*). Manau, seksis mums neblogai. Vis-gi mes daugiau mokame kai kiti vaikai! (*Išėina ir už valandėlės atneša lentą, stato prie sienos, kalbėdamas*) Na, lentą turiu, reikia dar pajieškoti kojų (*vėl išėina ir atneša kojas*). Dabar pastatysiu kojas, o paskui... paskui ant kojų pastatysiu lentą (*stato*). Dabar reikia skudurio ir kreidos (*išėina, atneša skudurį ir kreidos ir deda prie lentos*). Dabar jau viskas yra, galima drąsiai mokinti. (*Mąsto valandėlę*) Dar čia ko truksta?! (*Mąsto*) A-a! Žinau!... tuoj ir tą aš gausiu. (*Išėina, grįžta nešinas akinius, atsigrižta į publiką ir sako rodydamas*) Štai ve ko truksta — akinių! Dabar čia vienus turiu sau, o ve čia, delmone, (*paplaka per delmoną*) kitus Stasiukui. (*Savuosius deda ant nosies*) Mokytojas be akinių, tai it katė be uodegos! lyg jautis be ragų (*kalba ir vis taiso akinius, tai šiaip, tai kaip užsidėdamas*). Na, dabar tai, rodos, visai esu panašus į mūsų kleboną, ar į mokytoją (*Jam bekalbant paskutinius žodžius, ineina Stasiukas, o paskui jį visas pradžioje išvardintas vaikų burys*).

Scena 2-ra.

STASIUKAS — Tai jau turime vaikus, galėsime tuoj pradėti mokslą. (*Kreipiasi prie vaikų ir rodo vietas sėsti — atskirai mergaitėms ir atskirai bernaičiams. Visi sėda toje tvarkoje, kokioje surašyti pradžioje šio veikalėlio. Kada susėda, Vytukas vaikščioja po kambarį, paskui eina už stalo ir ten stoja. Stasiukas perstato Vytuką sakydamas*) Štai čia jums vaikai bus tikėjimo mokytojas, o aš jūsų mokytojas visokio mokslo. Vaikai, stokite! (*Vaikai stoja, Stasiukas ei-*

na sėda ir-gi už stalo ir sako vaikams) Sėskite!

VAIKAI — Ačiū! ačiū, tamstai!

STASIUKAS — Vaikai, vadinkite mus ponais mokytojais, ar girdite!

VAIKAI — Girdime, girdime!

VYTUKAS — Na, tai dabar pradėsime nuo ženkle šv. kryžiaus. Ar jau mokate persizėgnoti?

VAIKAI — Mokame! mokame!

VYTUKAS — Vaikai! kiekvieną darbą reikia visados pradėti nuo ženkle šv. kryžiaus, taip visi dorūs žmonės daro. Ar suprantate?

VAIKAI — Suprantame, suprantame.

VYTUKAS — O gal kas to nesuprantate? Kas nesupranta, pakelkite ranką?

ANTANUKAS — Aš nesuprantu!

VYTUKAS — Tai ko tu nesupranti?

ANT. — Ponas mokytojas sakėte, kad kiekvienas doras žmogus, kada pradeda kokią nors darbą, tai privalo pirma persizėgnoti.

VYTUKAS — Taip, taip! Tai ko tu, mažyti, čia nesupranti?

ANT. Aš nesuprantu, delko mano tėtė, kada ama į ranką šaukštą valgyti, tai žegnojasi, o kada ima į ranką stiklėlį degtinės, ar alaus, tai nesizėgnoja?

VYTUKAS (*užsimąsto*) — O pasakyk, vaikeli, kada tėvukas vandens stiklą ima, ar tada žegnojasi, ar ne?

ANT. — Ir vandens stiklą imdamas nesizėgnoja.

VYTUKAS — Na, tai žinokite visi, kad imant stiklą į ranką nereikia žegnotis, ar suprantate?

VAIKAI — Suprantame! (*Kaziukas pakelia ranką*).

VYTUKAS — Ar ir tu dar ko nesupranti?

KAZIUKAS — Aš dar vieno dalyko nesuprantu tame-pat klausime. O delko mano mama nesizėgnoja, kada ima į ranką rykštę ir bėga užpykus prie manęs, guldo ant savo kelių ar ant uslano ir pradeda mane...m-m-m. (*trina užpakaliu uslaną ir stveria už užpakaliu*) skaudžiai mušti?

VYTUKAS — Na-gi delko, kaip tau rodosi?

AM.L.R.K. VARGONINKŲ SĄ-GOS SEIMAS RUGPIUČIO 26 IR 27 dd. DETROIT, MICH.

Ši grupė lietuvių muzikų laike viršminėto Seimo išpildė du (bažnytinį ir pasaulinį) rimtu koncertu, kuriais ne tik vietiniai lietuviai, bet ir svetimtaučiai negalėjo atsigėrėti.

KAZIUKAS — Aš nežinau?

VYTUKAS — Gal kas jusų jam atsakysite? Kas žinote? (*Visi tyli*).

VYTUKAS — Tas atsakymas visai lengvas...pasakyk man, mažyti, kai tavo mama ima visą šluotą į ranką ir iš jos traukia rykštę, ar žegnojasi?

KAZIUKAS — Nesizegnoja.

VYTUKAS — Tai matai. Kada mama ima šluotą, kad iš jos ištraukti rykštę, ir nesizegnoja, tai reiškia, kad ir prieš lupimą į kailį, ar tai rykšte, ar tai virvagaliu, nereikia žegnotis. (*Palukėjęs*) Gal dar kas apie ką nori pasiklausti? (*Juozukas pakelia ranką*).

VYTUKAS — O apie ką tu, Juozuk, norėjai paklausti?

JUOZUKAS — Aš mačiau, ištolo eidamas, kaip vienas vaikas, vaikščiodamas prie sodo tvoros, kuriame buvo daug obuolių, grūšių ir vyšnių, taikėsi lipti per tvorą, dai-

rėsi ir vis žegnojosi. Aš žinojau, kad tas vaikas taikosi šokti per tvorą ir eiti vogti vaisių. Tai ar reikia žegnotis einant vogti?

VYTUKAS — O kaip tau išrodo? Kas mokėtų atsakyti į šį klausimą? (*Visi tyli, Vytukas rodo į Juozuką*).

JUOZUKAS — Aš nežinau, ką į tai atsakyti.

VYTUKAS — Pasakyk man, Juozuk, koks Sekmas Dievo prisakymas?

JUOZUKAS — Sekmas — nevogk!

VYTUKAS — Taigi, girdi, Dievas sako, kad nereikia vogti, o jeigu nereikia vogti, tai nereikia ir žegnotis prieš vogimą.

JUOZUKAS — Bet kas vagia, tai vienkart ir sunkiai prisidirba. O jei vogimas darbas, tai reikia žegnotis?

VYTUKAS — Bet kada prieš kokį darbą žegnojasi žmogus, tai jis prašo Dievo, kad tame darbe Dievas padėtų. Ar taip vaikai?

VISI — Taip, taip!

VYTUKAS — Vaikai (*kreipiasi prie visų*), ar turi tas nuodėmę, kas vagiui padeda?

VISI — Turi, turi.

VYTUKAS — Tai ar gerai daro vagis, kuris ir vagia ir žegnojasi ir prašo Dievo padėti jam?

VISI — Negerai, negerai.

VYTUKAS — Na tai gerai, jau tą suprantate. Taigi toliau sakysiu apie ženklą švento kryžiaus. Ženklas šv. kryžiaus gelbsti žmogų nuo visokių nelaimių, gina nuo pikty dvasių. Čia, man rodos, visiems aišku? (*Pranukas kelia ranką*).

PRANUKAS — Aš noriu paaiškinimo.

VYTUKAS — Gerai, sakyk kokio?

PRANUKAS — Pas mus ant kampo buvo vedę vyras ir moterė. Vyras dažnai pasigėręs grįždamas namo bardavosi su savo motere, o net ir mušti grasindavo. Moterė nuo jo slėpdavosi ir bėgdavo. Kada jau neturėdavo kur pasidėti, tai žegnodavo ir žegnodavo, o vyras tada ją keikdavo, bet nemušdavo.

VYTUKAS — Matai, čia aišku, kad ją nuo mušimo nelaimės išgelbėdavo ženklas šv. kryžiaus.

PRANUKAS — Taip, aš tą suprantu, bet aš ir-gi ne kartą pareinu vėlai namo ir nei ant mamos baruosi, nei rėkauju, einu tyliai, stengdamasis kograičiausia pakliūti į savo kamputį, o mama prie manes, it katukė prie pelės, tik capt! viena ranka už sprando, o antroje turi diržą. Aš tada atmiņęs, kaip toji moterė ginasi nuo savo vyro, pradedu mamą žegnoti! Aš peržegnoju kartą, o jinai mane diržu — du, tris. Aš ją kartą, o jinai du, tris!... Ir taip lupa, lupa, kol pailsta, tada lupt nustoja. Taigi, delko toji moterė atsigindavo nuo vyro ženklų šv. kryžiaus, o aš nuo mamos negaliu atsiginti?

VYTUKAS — Matai, vaikeliai, čia tuose atsitikimuose yra didelis skirtumas. Tasai kampininkas pats buvo kaltas ir jis nekaltą moterę norėdavo mušti, taigi nekaltą moterę nuo blogo vyro šv. kryžius apgindavo. Tu-gi esi kaltas, nes valkiojiesi vėlai gatvėse, ar kaime, taigi esi negeras. Tavo motina yra gera, nes iš tavęs nori blogumą išvaryti, tai-

gi tas ženklas šv. kryžiaus, ką tu darai savo motinai, jai duoda stiprumo, nes kada tu ją kartą peržegnoji, tai jinai tada diržu net du ir tris kartus palaižo. Dabar jau supratai?

PRANUKAS — Taip, supratau.

VYTUKAS — Na, tai gerai! Manau, tą jau ir visi suprantate. Dabar pirma pamoka pasibaigė. Už kelių minučių, išgirde varpelio balsą, vėl susirinksite, o dabar galėsite išleisti (*vaikai skirstosi*).

(*Uždanga nusileidžia*).

VEIKSMAS II.

(*Scena ta pati. Varpeliu skambinant, sueina vaikai ir sėda kiekvienas savo vietoje. Pakilus uždangai, ineina akinius užsidėjęs Stasiukas. Vaikai atsistoja. Stasiukas stoja už stalo ir pradeda pamoką*).

Scena I-ma.

STASIUKAS — Na, vaikai, skaitysime iš pradžiamokslio — iš knygutės... (*vaikai atsiskleidžia rankvedžius*). Na, kas norite skaityti?

ONUTĖ — Aš noriu!

STASIUKAS — Gerai, skaityk, Onute!

ONUTĖ — A, B, C, D...

STASIUKAS — Palauk, Onute. Aš tuoj vyresniam skyriui užduosiu darbo. (*Kreipiasi prie didesniųjų*) Jūs skaitykite ant 75 puslapio jūsų skaitomos knygos (*vaikai randa tą puslapį ir pradeda tyliai skaityti. Tada vėl grįžta prie mažųjų skyriaus*). Na, skaityk toliaus, mažyte.

ONUTĖ — D-F-G...

STASIUKAS — Gerai! Lai dabar skaito Mariutė — išpradžią.

MARIUTĖ — A. (*sustoja*).

STASIUKAS — Škaityk toliaus.

MARIUTĖ — Kad nemoku!

STASIUKAS — Kaip tai nemoki. (*Aš-triai*) Ar nežinai, kaip ėriukas bliauna?

MARIUTĖ (*verkdama*) — Žinau!

STASIUKAS — O kaip?

MARIUTĖ (*verkdama*) — Be-e-e-e!

STASIUKAS — Na matai! Žinai ir sakai nežinai! Buki-drąsi — nesibijok! Jei gerai mokinsiesi, tai aš tau saldinių duosiu — ar supranti?

MARIUTĖ — Ačiu, suprantu!...

STASIUKAS — Dabar pradėsime toliau skaityti... O gal norite raidės ant lentos matyti ir žodžius sudėstinėti, nes visi kiti raidės pažįstate.

VISI — Norime! Norime!

STASIUKAS (*eina prie dėžės, iš anksto paruoštos, ima raidės ir dėsto ant lentos. Pirmiausia sustato žodį "teliukas" ir klausia*) — Kas perskaitys tą žodį.

MORTUTĖ (*pakeldama ranką*) — Aš perskaitysiu!

STASIUKAS — Gerai, mažyte, perskaityk raidę po raidės ir paskui iškarto visą žodį.

MORTUTĖ — T-E-L-I-U-K-A-S.

STASIUKAS — Dabar skaityk iškarto visas tas raidės!

MORTUTĖ — Tėvukas! (*visi vaikai juokiasi*).

STASIUKAS — Kas tikrai gerai ištars tą žodį?

BRONYTĖ — Stasiukas! (*visi vaikai juokiasi*).

STASIUKAS — Ko jūs taip juokiatės, vaikai?

PRANYTĖ — Ten parašyta "teliukas," o Bronė skaito pono mokytojaus vardą — Stasiukas (*vėl visi juokiasi*).

STASIUKAS — Bus gana skaityti, pradėsime skaitliuoti. (*Parašo ant lentos 5*)
Vaikai, kiek čia parašyta?

VAIKAI — Čia parašyta penki.

STASIUKAS — Jeigu čia būtų 5 obuoliai, o aš norėčiau jus padalinti 2 vaikams, po kiek kiekvienas vaikas gautų? (*Antulė ranką kelia*).

STASIUKAS — Ar tu žinai?

ANTULĖ — Aš žinau.

STASIUKAS — O kaip tu, Antule, žinai?

ANTULĖ — Aš taip žinau, kad ir ponas mokytojas negali to žinoti. Jei dviem vaikams duoti po 2 obuoliu, tai bus permaža, jei duoti po tris, tai bus perdaug.

STASIUKAS — Teisybę pasakei, Antule, tas labai sunku padalinti. Norint būti teisingu, reiktų sugadinti vieną obuolį, perpiauti per pusę — tada abiem vaikams būtų lygiai.

ANTULĖ — Mano mama man niekadose į rankas peilio neduoda ir nepavelina imti, tai ir taip, nors žinau, vis-vien negalėčiau padalinti, o ponui profesoriui ar jau pavelina mama peilį vartoti?

STASIUKAS — Antule, jau tu perdaug šiandien išisnekėjai — sėskis! Tėmykite toliau. Ant tvoros tupėjo 10 žvirblių. Pamatęs medžiotojas, šovė ir užmušė 4. Tai kiek iš viso ant tvoros liko žvirblių? Kas žino? (*visi vaikai kelia raikas. Stasiukas rodo į Rožytę*).

ROŽYTĖ — Ten nei vieno neliko. (*Visi juokiasi. Stasiukas klausia Teklytės*).

TEKLYTĖ — Ten liko 4 žvirbliai. (*Visi nuleidžia rankas*).

STASIUKAS — Tai kuri jūdviejų, ar Rožytė, ar Teklytė, geriau pasakė?

VISI — Teklytė, Teklytė!

STASIUKAS — O aš sakau, kad Rožytė gerai. — Na, paaiškink visiems, kaip tu tą uždavinį išrišai?

ROŽYTĖ — Jeigu ant tvoros tupėjo 10 žvirblių, o 4 medžiotojas nušovė, tai ant tvoros negalėjo nei vienas likti. Nušauti nupuolė ant žemės, o gyvi kažin kur nulėkė. — Taigi ant tvoros negalėjo likti nei vieno žvirblio.

STASIUKAS — Na, o ką! ar negerai paaiškino Rožytė?

VISI — Gerai! gerai!

STAS. — Dabar kitą uždavinį pasakysiu. Kas yra sunkesnis, ar svaras geležies, ar svaras pūkų? (*Visi kelia rankas. Stasiukas į Teklytę nurodo*).

TEKLYTĖ — Svaras geležies yra sunkesnis. (*Stasiukas klausia kitų: vieni sako geležies, kiti pūkų, geležies, pūkų, o ant galo atsako Rožytė*).

ROŽYTĖ — Abu lygūs.

STASIUKAS — Rožytė gerai pasakė! Jinai gerai tēmija... Jau užteks tuom kartu matematikos, imkite skaityti knygas. (*Visi vaikai ima knygas*). Atraskite 25 puslapį. Skaitys Antanukas.

ANTANUKAS — "Visokių yra sutvėrimų. Yra paukščiai ir gyvuliai..."

STASIUKAS — Kokius jūs pažįstate paukščius? — pasakys Antanukas.

ANT. — Vištas, žąsis, kalakutus, antis, gerves, žvirblius, varnas.

STASIUKAS — Gerai — užteks. Kokius jūs pažįstate gyvulius? — pasakys Kaziuks.

KAZIUKAS — Karves jaučius, arklius, kates...

STASIUKAS — Užteks. Kas pasakys, kokią naudą žmonės turi iš vištų? (*kelia rankas*). Pasakys Petrukas.

PETRUKAS — Vištos mums kiaušinius deda.

STASIUKAS — Gerai, Petruk. Ar visi tą žinote?

VISI — Žinome, žinome. (*Mariutė pakelia ranką*).

STASIUKAS — O ką Mariutė pasakys?

MAR. — Aš noriu pasakyti, kad netik paukščiai kiaušinius deda, bet dar ir kitoki sutvėrimai!

STASIUKAS — O kokius tu pažįsti kitokius sutvėrimus, kad dėtų kiaušinius.

MARIUTĖ — Mes turime šunį, kuris kiaušinius deda (*vaikai juokiasi*).

STASIUKAS — Mariute, ką tu kalbi?!

MARIUTĖ — Aš tą kalbu delto, kad taip yra!

STASIUKAS — Na tai koks tas jūsų šuo, gal panašus į vištą?

MARIUTĖ — Musų šuo toks, kaip ir kitų kaimynų šunes. Jeigu ponas mokytojas tam netikite, tai ateikite kada, tai mama iškeps ir duos paragauti, tada patys pasakysite, kad tai teisybė. (*Ranką kelia Vincutė*).

STASIUKAS — Ką tu, mažyte, pasakysite?

VINCUTĖ — Aš noriu pasakyti, kad tai ne šuo deda tuos kiaušinius.

MARIUTĖ — O kas? kas, kad ne šuo?

VINCUTĖ — Tai vištos deda tuos kiaušinius, aš tą žinau. Mariutės mama padarė šunes budoje vištoms guštą. Jų šuo didelis, jis ten dabar įlysti negali, nes Mariutės mama užkalė dureles lentomis, taip kad ten tik vištos gali įlysti, ir jos ten kiaušinius deda — aš žinau.

STASIUKAS — Matai, Mariute, kaip tu nežinojai dalyko.

O kuomi dar naudingos yra vištos? — pasakys Barbutė.

BARBUTĖ — Daugiau vištos niekuomi nenaudingos.

STASIUKAS — Kaip tai niekuomi nenaudingos, vai ar negardi vištos mėsutė? ar nevalgei?

BARBUTĖ — Aš žinau, kad višta turi mėsutės, bet aš jos neragaunu. Kaip tik višta pasensta, ar nustoja dėjus kiaušinius, tai mama tuoj parduoda žydui.

STASIUKAS — Gana apie vištas. Dabar pakalbėsime apie gyvulius. Visi jūs matėte ir pažįstate karves. — Pranute, pasakyk, kaip išrodo karvė?

PRANYTĖ — Karvė išrodo, kaip arklys.

STASIUKAS — O kaip išrodo arkys?

PRANYTĖ — Arklys išrodo, kaip karvė.

STASIUKAS — Tai ar nėra kokio skirtumo tarp karvės ir arklio?

PRANYTĖ (*mąsto nuleidus galvutę, paskui ant kart pakelia ir sako*) — A-a! jau žinau!

STASIUKAS — Gerai, gerai — sakyk!

PRANYTĖ — Arklys turi vuodegą it šluotą, o karvė, it bizuną! (*vaikai juokiasi*).

STASIUKAS — O kitokio skirtumo manai nėra?

PRAN. (*valandėlę mąsto ir vėl sušunka*) — Yra! yra! yra!

STAS. — O koks?

PRANYTĖ — Musų karvė juoda, o arklys visas sargas.

STASIUKAS — Tai kitokio skirtumo tarp karvės ir arklio jau nežinai? — O-gi pieną kas tau duoda?

PRANYTĖ — Pieną? — pieną kartais duoda mama, o kartais tėtė (*visi vaikai juokiasi*).

STASIUKAS — Pranyte! neskubink, ką sakai, pirma apmąstyk.

PRANYTĖ — Man rodos, aš gerai pasakiau, nes kai pas mus ateina svečias, tai mama ar tėtė eina į kamara, atneša ąsotyje pieno ir duodami svečiui, sako—“paragaukite mūsų pienuko.”

STASIUKAS — Sakai pieną atneša ąsotyje iš kamoros, tai iš kur kamaroje atsiranda pienas?

PRANYTĖ — Iš viedro.

STASIUKAS — O iš kur viedre atsiranda? Nejaugi viedras duoda pieną? Ar nematei iš kur mama atneša viedrą į kamara?

PRANYTĖ (*mąsto*) — Iš šulinio.

STASIUKAS — O kitur mama neina su viedru, tik į šulinį?

PRANYTĖ — Ne tik į šulinį, bet ir į tvartą eina.

STASIUKAS — Bent kartą jau gal prieisime galo. Pasakyk, kas-gi tame tvarte yra, kas ten stovi?

PRANYTĖ — Tvarte stovi mūsų karvė ir kumelaitė, tokia-pat kaip mūsų didelis sargas arklis; tėtė ją vadina kumelaite, sako, kaip užaugs, tai bus iš jos graži kumelė.

STASIUKAS — Na, o kaip išeina iš to tvarto mama, tai ką neša eidama kamaron?

PRANYTĖ — Neša viedrą...

STASIUKAS (*kas-kart rusčiau*) — O kas viedre yra, kada namon parneša?

PRANYTĖ — Viedre mačiau, tikrai mačiau, pieną!

STAS. (*mąsto*) — O kas-gi tą pieną duoda mamai, kada eina su viedru į tvartą? Ką mama tvarte melžia?

PR. — O, dabar tai ponas mokytojas klausia aiškiai. Mama melžia tvarte, žinoma, karvę, nes kumelaitė dar perjauna.

STAS. — Nors kartą priėjome galo. Delko tu, Pranyte, iškarto taip neatsakei?

PR. — Delto, kad ponas mokytojas iškarto mane taip nepaklausė. Ponas mokytojas klausė, kas man duoda pieną, tai aš ir sakiau, kad arba mama, arba tėtė.

STASIUKAS (*įvargusiai*) — Gerai Pranyte, kad taip tēmiji. Taip visi darykite.

Mudu su Vytuku norėjova šiandien pamėginti, ar sektųsi mudviem pamokytojauti. Mes manėva, kad mokytojauti yra lengva, kad bile kas, kiek pasimokinęs, tą darbą gali atlikti. Bet štai, aš net pavargau beklausdamas apie paprastus dalykus, kol gavau tinkamus atsakymus.

Norint kitus mokinti, reikia pirma pačiam viską mokėti. Šiuomi užbaigsime. (*Vaikai sukyla, skirstosi; uždanga nusileidžia*).

PABAIGA.

Piramidų Sargas.

PRAEITIES ŠEŠĖLIAI.

Išgriuvo murai tvirtovės,
Praėjo amžiai senovės,
Tik dar jų dainų garsai
Skamba liudnų garsų tonu,
Suglausta jautrumo styga
Meilės, sielvartų aidais —
Tiek žymės bočių buities.
Čia tik kryžiai likę stokso,
Apaugę kerpėmis niokso
Mūsų tėvonių kapų.
Slėptus vaizdus dvasia tveria
Praeities apsako bylą,
Sunertą garbingą skundą...
Ak! apleidot mus dievai!
Naktimis vaiduolės klajunės,
Lyg prakeiktosios siaubunės,
Reiškiąs debesiais vėlių;
Jieško praeities šventyklių,
Šventų žinyčių ugnies
Tarp žemės takų garbingų,
Užvėjuos garsių darbų...
Be liepsnų šventų aukurų
Ant vėjo sparnų siaubunų
Šaltuos darganus sniegais,
Skaudžiai čiažant lytui, krušai,
Žaibui verpetais vingiuojant,
Trenksme perkuno galiuno,
Bangingam verksme garsų,
Pagužoms sukas skrajoja,
Vėtrų mėtomos dejuoja
Liudnu liudėsio balsu.
Rauda, ūksi, skundas pina,
Į erdves pakyla uku,
Kur žvaigždės vainikais pinas
Tarp šaltų ribų dausos.

VEIKIANTIEJI NARIAI LIETUVOS VYČIŲ 3-ČIOS KUOPOS, PHILADELPHIA, PA.

Faustas Kirša

Peteliškė ir Aras.

Peteliškė

Senai matau — tu vis nuliudęs,
Sparnus nukoręs, nusimineš...
Audrų pasaulis, gėles žudęs,
Atsirėmė tavos krutinės...
Sumok sparnais, kaip aš, mikliai,
Kad patys saulės spinduliai
Nuo žemės keltų į padangę!...

A r a s

Lengvi sparnai lakioti vengia.
Turėjau draugę — žuvo ji.
Aštriųjų vėtrų sukury.
Man skamba nerimo daina.

Toli, ant lauko, kruvina
Auka nukrito. Ji nekils.
Kaip erdvė man širdis šalta.
Jos nieks daugiau jau neapvils.
Ir ji, meilioji, nekalta.
Kai siautė audros ir verpetai,
Kai temo akys miglose, —
Tai jos mirties atėjo metai
Ir nun tik skraido jos dvasia.

Peteliškė

Klausyki, vėjo drauge!

A r a s

Laukiu.

P e t e l i š k ė

Ar gėlės nežavi tavęs?

A r a s

Nuo jų dabar aš atsitraukiu,
Kaip šliaužas nuo pilkos žievės.

P e t e l i š k ė

Nesuprantu. Kada aušra
Gražuolę saulę mums atlydi
Ir puošiasi žiedais giedra;
Kada miškai ir klonys žydi,
Kada iš mėlyno dangaus
Man visos pajėgos nužengia
Ir del gyvenimo smagaus
Lekiu nuo žemės į padangę,
Tai vėl į žemę nusileidžiu
Ir vis toliau, karščiau, daugiau
Sparnai skrajoti geidžia, —
Aš nežinau, ar kur smagiau
Prabėgtų mano jaunos dienos,
Kur gaudytų mane kiekvienas,
Kur aš, viliodama kitus,
Praleisčiau skirtus man metus.
Čionai tavęs nesuprantu.
Žinai, man gera čia, kur gėlės,
Kur teka upė; ant krantų
Man kvepia smulkios ašarėlės,
Jos gal ir verkia, aš tyliu,
Jas visados bučiuot galiu,
Galiu sparneliais apkabinti,
Kitų žiedų dažais dabinti,
Atspėti gražią slatą mintį,
Kitiems patarti nusiskinti,
Nulėkt — ir jos nebeatminti...
Bet tu rustus, baisus, didus.
Sakaisi liudėsis skaudus
Tave suspaudė, surakino...
Tai mūsų giminė nežino!...
Aš šiandien čia; rytoj tenai
Linksmi lakios margi sparnai!...
Vos ankstų rytą nubudai,
Žiurėk aplink: žiedai, žiedai!
Čionai raudoni, ten balti;
Čia visas laukas mėlynuoja,
Ten sunkiai dobilai svyruoja, —
Ir aš, žavėjama pati,
Kitus vilioju. Nežinau,
Gal žusiu, tik gyvent manau.
Pilvelė, šilas ir kalnai

Mane dabina, kaip sparnai.
Tikėki mano pašaukimą,
O laimės tos, kas nori — ima!...

A r a s

Silpnų akių lengva žaidike!
O, nuotrupa ramių giedrų!
Ir akys ir sparnai išdykę
Tarnauja mylimu vairu.
Tau gera?! Gal! Tik tos ramybės
Tau duoda vienos akys žlybės.

P e t e l i š k ė

Oi, ne, ne. Aš visa gyva.
Aš niekam neskiriu kainų.
Tiesa, matau. Bet gyvenu
Jausmais. Apsvaigusi galva
Pasaulio grožio pumparais,
Saulutės veidu ir žiedais.
O-o! Tikėk, aš gyvenu
Ir tuos tiktai žaislus menu,
Kurie mane kvapsniai žavėjo
Ir meilės spinduliams įdėjo.

A r a s

Ir tais kvapais pražusi tu!

P e t e l i š k ė

Aš vieną meilę suprantu
Ir jos vardu visur lekiu.
Aš skonio dulkė, aš saulutė,
Kaip spindulys graži, lengvutė
Ir vieną meilę aš tikiu.

A r a s

Gėlelės dulkė tau meilesnė
Už mano kruvinus skausmus.
Mintis nebrėkšta man lengvesnė,
Ant karsto ateitį statau.
Širdin slepiu atminimus
Ir jau nebetikiu aš tau!
Tik tam šiandieną žaislas tinka,
Kuriam, kaip saulę jis išvydo,
Skausmai krutinės neužslinko
Ir kapo balsas nepragydo.
Jaučiu ir aš rytų sapnus,
Kada pro pinkles, pro tinklus
Visur skridau, kaip meteoras!
Tada mažų paukštelių choras
Ir vėtros sergėjo mane!
Miglas aš rėžiau krutine.

Sparnai tik supėsi plačiai,
 Lengvai, net pilkos dausos stingo,
 Žaibai grumojosi rusčiai,
 Verpetai bekovot sutingo!
 Tada, pagautas amžių vėjų,
 Perkunas savyje nešiau,
 Žvaigždes nukrentančias lydėjau
 Tylias uolas sparnais raiziau.
 Kur kilo sparnas — ten galybė,
 Kur veržės akys — ten ramybė
 Ir saulė ir naktis vādino,
 Ir rankas ir giedra dabino...

.....
 Bet nun prakeikiau tas akis,
 Kurios man seną dangų rodo,
 Nes man, kaip mylimos mirtis,
 Jau viskas, viskas nusibodo.

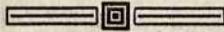
P e t e l i š k ė

Tai mūs keliai nesusilies...

A r a s

Kaip krioklio ir krantų gėlės...

(Iš "Gėlių Diena").

Piramidų Sargas.

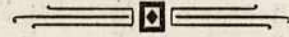
SESEI DAINA.

Ne saulelei
 Ne šviesuolei
 Jausmų dainužę pinu,
 Tai sesėlei
 Tai gražuolei,
 Kuriam meilę ugdinu.

Tau mergužė,
 Tau kantrioji
 Tau, slėptingoji sielužė,
 Ir pievų gėles skinu.

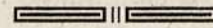
Saulė dangų
 Numylėjus
 Žaidž' jau aukso spinduliais,
 Begaliniam
 Mėlynajam
 Slėptingam, pilnam grožės.

Aš-gi sesė,
 Mėlynakę,
 Sesutėlę mylimąją,
 Giesmių bangon skandinu.

Piramidų Sargas.

Aš toks pat augmuo,
 Kaip plačiųjų laukų gėlės
 Saulės spinduliuose, bekraštėj, begalėj.
 Toks pat, kaip ir gyvulys,
 Po mėlynu dangum, geismų
 Tvankynėj, keršto ugnim begale,
 Beširdyste šlakstau žemę.
 Toks pat atgailus, kaip milijonai,
 Po kryžium už nuodėmes širdžia verkiu.
 Ir kaip kada,
 Sielos gelmėje, kaip tie su dievybės žyme
 Ramybės aureolėje
 Džiaugsmo pilnas, it ryto giesmė,
 Liuosas, kaip angelo sparnai.

ATSITIKIMAS.

Ties Vėliuona, kartą žmogelis beeidamas
 Nemuno ledu, inpuolė į praperšą, bet, savo
 laimei, paspėjo su rankomis užsikabinti ant
 ledo ir šaukėsi praeivių pagelbos. Tuomet
 jo moteris arčiau buvo, bet nežinia iš kokios
 tai priežasties pradėjo savo žmogui patarinė-
 ti, neva gailėdamosi, šitaip:

— Juozeli brangusis, leiskis, leiskis į e-
 ketę, matai rankeles nušalsi nuo ledo.

Bet žmogelis nepaklausė savo moteris
 patarimo, laikėsi kiek stiprus buvo, kol at-
 bėgę kaimynai jį iš praperšos ištraukė.

Vėlesnės jų gyvenimo istorijos nežinau.

Tik girdėjau, kad pavasaryje Juozienė
 plaukdama per Nemuną su pergu (luotu)
 apsivertė ir prigėrė.

Patarlė sako: Nekask kitam duobės, nes
 pačiam gali prisieiti inpulti.

J. V. Kovas.

KATALIKŲ SPAUDOS PLATINTOJAI, PHILADELPHIA, PA.

MERGELĒMS.

(Daina)

Oi, mergužė, mergužėle,
Tu per grait jam intikėjai,
Vos suspaudė tau rankele,
Jau jam širdį pažadėjai!

Ir bučiuoji apkabinus,
Prie krutinės spaudi, glaudi,
Bet bernelio neištyrus
Gal sutikti laimė gaudi!...

Priketino, prizadėjo
Jis mylėti ir paimti,
Bet kaip kitą kur suėjo,
Nebenor' taves atminti.

Atsargiai, jūs mergužėlės,
Su berneliais šios gadynės,
Nes nevienas šaldrokėlis
Daugel vesti yr' ketinęs...

Žalių rutų vainikėlis
Ant kaselių kol žaliuoja,
Apie tave bernužėlis
Dažnai mąsto, daug sapnuoja.

Žalių rutų vainikėlį
Užlaikyki, mergužėle,
Gausi dorą sau bernelį,
Kurs mylės visą amželį!...

Jonas.

Westville,

WESTVILLĒS VYČIAMŠ.

Westvillėje visi Vyčiai
Augkit ir stiprėkit;
Jūs tėvynei ir Bažnyčiai
Dirbkit ir padėkit.

Jūsų darbo, idealų
Kai-kas nesuprato;
Drabsto purvais, daug kabalų
Jums ant tako stato.

Bet jūs, Vyčiai tėvynainiai,
Pirmyn drąsiai žengkit,
Kaip Lietuvos tikri ainiai,
Tautai garbę rengkit!...

Westvillėje dvasia Vyčių,
Tai pačios tėvynės;
O vienybė kaip tik bičių —
Ženklas tai stiprybės.

Nepaliaukit Westvilliečiai
Augę ir stiprėję;
Dirbkit tautai ir Bažnyčiai
Dirbkit ištvermėje!

Jonas.

Westville, Ill.,

IX-X-XIX.

NAUJOS MİSLYS.

Kodel šunes laikomi namuose?
— Todėl, kad niekas nepagautų.

o

Kaip traukinis eina į tunelį, ką reikia
daryti?

— Reikia galvą intraukti, kad tunelio
neužgavus.

o

Kada gydytojas geriausiai atspėja ligą?
— Kai ligonis numiršta.

o

Kodel kiekvienas greičiau pamato kito
blogus darbus, negu savo?

— Delto, kad kiekvieno akys priešakyje,
o darbai ant kupros.

o

Kai žmogus numiršta, kas su juomi at-
sitinka?

— Lieka jis lavonu ir amžinatvės gy-
ventoju.

o

Kas kareivius veda į karę?

— Aficierius.

O kas veda aficierių?

— Prievarta, arba įsakymas.

o

Kodel plaukai greičiau pražįla, negu
barzda?

— Nes barzda daug paskiau užauga.

o

Delko-gi Adomas kando obuolį, kurį
jam Jieva davė?

— Kad jis neturėjo peilio atsipiauti.

Ar visuomet iš smuklės gali tiesiai per duris išeiti?

— Ne, nevisuomet; tik tada, kada esi negirtas.

o

Ar galėtum kada nors žvaigždes suskaičiuoti?

— Jeigu jos nupultų ant skobnio ir pavirstų į lėkštes, tada suskaičytum.

o

Kas tai yra par paprotys vienam kalbėti?

— Reiškia, kalbasi su tokiu-pat geru žmogumi, kokiu pats esi.

o

Kokie gyvuliai labiausiai platinas?

— Blakės, nes jas sunku iškrapštyti iš plyšių.

o

Kurie žmonės geriausi visados?

— Tie, kurių nematai niekad.

o

Kodel į rankoves siuvami sagučiai (guzikai)?

— Kad rankove nosies nesišluostytų.

J. V. Kovas.

K. B.

Žiemą, kai sniego plastakės apšarmoja medžius, mes įkalbinėjame sau, kad obelys žydi.

Karpome raudoną ir žalią popierį mažiukais lapeliais, dėstome juos languosna ir dažnai valome nuo jų dulkes. Mes įkalbinėjame sau, kad tai gėlės.

Nebarame per daug šalčio, kai jis iš nuobodžio ima kartais langų stiklus įvairiausių raštų braizininiais puošti. Mes šypsomės ir prisimename plačialapius miško paparčius ir pievose palinkusias smilgas.

O kai atskrenda margaspalvės saulės ir gėlių dienos...

Kai tos dienos ateina, — mūsų siela meta nunešiotą žiemos rudinę ir velkasi naujitelius drabužius, iš saulės ir mėnulio spindulių išaustus ir gėlių žiedais išmargintus. Ir girdisi joje daugiagarsė, kas kart naujasnių,

kas kart nepažįstamesnių troškimų sutartinė...

Kas, kad pamatęs tamsiai raudoną tulpę kartais kraują prisimeni ir širdį taip skausmas suspaudžia?

Juk atbėgs tuoj daržan linksmutė mergytė — vaikas, trumpais baltas šilko drabužėliais, palaidais plaukais; atbėgs ir nusiilenkusi atsargiai pabučiuos ją. Ir kai pamatysime tarp jos lupų mirgančią, nuo tulpės, rasą, — mes visa užmiršime ir juoksimės, juoksimės, juoksimės... Mums linksma bus, kad vaikai taip dažnai mėgsta su gėlėmis bučiuotis.

Kartais ašarai netyčia nukritus, nežinome ar ji džiaugsmo ar nuliudimo. Nes gėlių dienomis nuliudimas ir džiaugsmas liejasi į vieną daugiagarsę sutartinę...

Daug stebėtinų dalykų tenka žmogui gėlių dienomis patirti...

Taigi nesistebėkime, kad tauta, eidama į paskutinįjį mušį, dainuoja "dobilėlį" ir, nuskynusi ramunio žiedą, šypsodamos pešioja lapelį po lapelio. Nesistebėkime, nes tamsiomis žiemos dienomis ilgai ji sapnavo tuos žiedelius, nešiojo-godojo juos savo dainose ir atėjus margaspalvėms gėlių dienoms, nebudama rimties valandos, ji nori jais pasidžiaugti. Ji žengia į mušį apsidariusi naujais drabužiais iš saulės ir mėnulio spindulių išaustais ir žiedų daugybės papuoštais.

(Iš "Gėlių Diena").

DĒDĒS LAIŠKAI.

(Parašē kunīgas savo seserēnui).

Sulietuvino **Bendrutis.**

PAPRASTAS ŽMOGUS.

Kai-kurie žmonės užgimsta šilkų rubuose, bet jie niekad jais nedėvi.

Juo aiškiaus drabužis išreiškia luomą bei stovį to, kuris jį dėvi, juo tinkamesnis ir gražesnis yra.

Šventieji nėra tikrai kitoki žmonės; jie yra tikrai dori, teisingi ir normališki.

Mielas Jonuti:

Sulyg nuomonės tulų sociologų, liaudės stovio tyrinėtojų bei žmonijos mylėtojų, visi šio žinomo pasaulio žmonės dalinasi į du skyriu arba klesas: didesnysis tųjų skyrių yra "paprasti žmonės." Abraomas Lincoln'as, buvęs Suvienytų Valstijų prezidentas, sako: "Dievas turbūt labai pamylėjo paprastus žmones, kad taip daug jų sutvėrė." Nėra reikalo tapti vargšu, beturčiu, kad įstojus į eilę paprastų žmonių.

Kai-kurie žmonės užgimsta šilkų bei purpurų rubuose, bet jie niekad jais nedėvi, neva jiems taip ir reikėtų elgtis. Geriausi valdininkai bei karaliai buvo paprasti žmonės. Šventas Liudvikas, Prancijos karalius, buvo paprasčiausias žmogus jo laikuose. Augščiausi mokslinčiai bei žinovai labai daug paprastų žmonių turėjo savo klesoje. Rašydamas šį laišką noriu patarti tau, mielas Jonuti, kad nesistengtumei buti niekuomi kitu savo gyvenimo bėgyje, kaip tikrai paprastu žmogumi.

Ir patsai žodis "paprastas žmogus" jau nebesivartoja pasmerkimo prasmėje. Tiesa, buti "paprastu," reiškia buti "bendru" žmogumi; o buti bendru nereiškia buti "blogu" žmogumi. Bet daug dažniau pasitaiko buti priešingai: juk viskas, kas tikrai yra paprasta, abelai yra gerai sutvarkyta, gi tobulumas bei gražumas paprastai priklauso ten, kas yra gerai sutvarkyta.

Paprasti daiktai, abelai imant, yra labai gražūs. Priešingai daugumos norams, gražiais žmonėmis yra paprasti žmonės. Besveikatis negali susilyginti varsa savo kraujo, kuris matosi per sveiko asmens odą. Niekad plaukai taip gražiai neišrodo, kaip palaidi, garbiniuoti, liuosai plevėsuojuanti ant pečių. Fiziškas asmens dailumas neturi jokio susirišimo su puošniais rubais. Visas asmens nepatogumas dažniausia pasirodo joje nenormališkume. Juo labiaus drabužis išreiškia liuomą bei stovį to, kuris jį dėvi, juo patogesnis ir gražesnis yra. Juk apdaras sanlygingai yra nepatogus tiek, kiek jis skiriasi nuo luomo bei stovio to, kuris jį dėvi, nes pasirodo nenaturališkas. Perdidelis pasipuošimas vien tikrai pridengia naturališką asmens gražumą. Dailą myliąs italas noriai pavėlįs iškelti vėliavas bei vaizdus ant švento Petro bažnyčios murų šventadienyje; bet jisai nenorėtų matyti tų papuošalų paprastoje darbo dienoje.

Paprasti žmonės, abelai imant, mąsto paprastas — normališkias mintis. Gerai išdirbtas sodnas abelai išduoda gražius vaisius: didelius, rausvus obuolius. Tokie obuoliai yra normališki. Jie yra išaugę sulyg pamatinių gamtos taisyklių, bet ne sulyg išėmimų. Gi kirminuoti, maži obuoliai yra išėmimais. Ukininkai, kurie iš papratimo apleidžia savo sodnus, apsiranta su išėmimais. Bet normališkias — paprastas obuolys, visada yra gražus obuolys.

Paprastas gyvenimas aprupina paprastą šeimyną ir užlaiko ją paprastai. Kitokis gyvenimas suardo užbriežtą pleną ir padaro žmogų nenormališku. Gyvenimas, kurio pasekmės yra fiziškas gražumas, privalo buti taip surėdytas, kad viskas būtų daroma paprastai ir paprastame laike: valgyti išalkus,

gerti ištroškus, ilsėtis pavargus ir t.t. Kaip kuniško maisto pasekmės yra fiziškas gražumas kuno, taip dvasiško maisto pasekmės yra dvasiškas sielos gražumas. Kaip vienos taip ir kitos pasekmės yra paprastos—normališkos pasekmės. Šventieji nėra kitoki žmonės; jie yra tiktai teisingi, dori ir normališki žmonės.

Berods, neįstabu būtų, kad tasai, kuris gyvena palociuje ir valgo lakštingalių liežuvius, turėtų būti priverstu apsigyventi kur mažytėje bakužėlėje ant upės kranto arba kur giriose ir ten maitintis tuomi, ką jisai pajėgtų susigauti arba nusišauti; butent, iš žvejonės bei medžioklės gyventi. Jo prigimtas budas priverstų jį veikti ir kovoti su jo aplinkybių nepatogumais paprasto žmogaus gyvenime, auklėti kiltus normališkus jausmus; turtai, palociai neduoda jam tos progos; turtai, pagarba bei palociaus malonumai užmuša jame aplinkybių neprielankumo suteikiamą išauklėjimą.

Neįstabu, kad paprastas žmogus yra visų mylimas. Dažnai su baime ir piktumu žmonės žiūri į nepaprastą asmenį, kada jie mato pliuškį arba driskių. Vidutinis-paprastas žmogus yra visų mylimas, todėl, kad jis yra teisingas ir taisyklingas, ir tasai jo padėjimas užsipelno pagarbos, kuri yra jam suteikiama be domos tų, kurie tą pagarbą jam suteikia.

Paprastas žmogus yra pasaulio žmogus taip-pat, kaip ir Dievo žmogus; nes tas, ko Dievas neapkenčia pasaulyje, yra tas viskas, ką pasaulis daro prieš Jo Švenčiausią Valią. Ką tiktai Dievas sutvėrė, viskas buvo ir tebėra geru. Jis myli gerą. Taip! Jis myli paprastą žmogų, anot Lincoln'o, nes tokiu Jis jį sutvėrė ir nori kad jis tokiu ir būtų.

XV ENTUZIASTAS.

Entuziastas išliuosavo pavergtas tautas; jo kardas vriešams gyvastį atėmė. Jis aplaistė pasaulio karės laukus žmogišku krauju; bet jisai taip-pat pasėjo ramybės sėklą, kuri teikia žmonijai laimę bei gerovę. Tiktai ir kerštingi buvo jo darbai; bet jisai mylėjo teisybę. Nereitai žmonės jo vardą keikė, biauřejosi, tečiau jisai buvo gerbiamas kaipo žmonijos išvaduotojas.

Jisai pamynė Švenčiausį Dievo vardą po savo nuvargusių kojų; bet, veikiai pastebėjęs savo klaidą, apsistojo ir šaukėsi prie Dievo.

Mielas Jonuti:—

Vakar vakare kalbėjai apie "entuziazmą darbe" bei apie "Entuziastą." Ir tasai kalbėjimas suteikė man keletą minčių. Labai daug dalykų man teko girdėti apie tuos klausimus, todėl skaitau sau priederme išreikšti mano nuomonę kas link Entuziasto.

Aš esu Entuziasto draugas bei gerbėjas, bet, anaipol, nesu jojo ydų apgintojas. Norint būti entuziastu, reikia turėti augštus gabumus. Tečiau ir be jų galima būti laimingu: blogo išvengiant ir besitobulinant gerame.

Jeigu paklaustumei manes, kas tai yra Entuziastas, atsakyčiau, kad Entuziastas buvo tai didvyris, galiunas; jisai buvo didis ir galingas pergalėtojas, vadovas kiekviename svarbiame momente, ar tai jis būtų geras, ar blogas; jisai buvo žinovas kiekvieno pėdsako; jisai buvo atradėjas tako kiekviename tankumyne. Jo kilius (anchors) išvagojo nežinomų jurių platybę; jo ramentas paženklino kiekvieną uolkalnį bei ledyną; jo spatas dasikasė žemės gilumon; jo protas išmėgino, kaip geriaus bei lengviaus apglėbus kiekvieną, nors ir sunkiausį, uždavinį; jo uolumas atvertė milijonus žmonių prie tiesos kelio, arba, kartais priešingai, iškreipė milijonus žmonių iš tiesos kelio ir paklaidino juos tamsumoje. Šiandieną Entuziastas lekioja oru jieškodamas naujų išsiveržimų neužgesinamam savo veiklumo užsidegimui. Jis išrado visus pasaulyje esančius daiktus, kuriais žmonės šiandieną naudojami. Entuziastas yra Pažanga asmens pavydale.

Deja, jo kaulai tyrlaukiuose baltuoja Gedulingos samanėlės dangsto jo numirusį kuną siubuojančių girių paunksnyje, kad užslėpus puvėsių biauřumą. Juk ir banguojančios jurės nebesugražina nei turtų nei lavonų jose paskendusiu; ir taip jie ten sau miega amžinu miegu gilumoje...

Entuziastas aplaistė žmogišku krauju pasaulio karės lauką ir atvėrė žemės vidurius, kame žmonės randa auksą bei sidabrą. Entuziastas gyvena ir niekad nepažino sa-

ves. Deja, gal taip ir reikėjo buti. Nesą, pažanga turėtų apsisototi, jeigu Entuziastas apsimastęs atsimintų viską, ką jisai yra patyręs ir nukentėjęs.

Entuziastas išliuosavo pavergtas tautas; jo kardas priešams gyvastį atėmė. Jis ap-laistė žmogišku krauju pasaulio karės lau-ką; bet jisai tap-pat pasėjo ramybės sėklą, kuri teikia žmonijai laimę bei gerovę. Pikti ir kerštingi buvo jo darbai; bet jisai mylėjo teisybę. Neretai žmonės jį keikė, jo vardu biarėjosi, tečiau jisai dažnai buvo gerbiamas kaipo žmonijos išvaduotojas. Žmonės iškėlė jį retežiais surištą ant kartuvių, kaipo pik-tadarį; bet paskiaus jie verkė ir gailėjosi jį nužudę... Tečiaus jisai didesnę pagarbą užsi-pelnė mirdamas ant kartuvių, negu jis būtų galėjęs tai gyvas atsiekti. Nuvargintos jo akys liejo graudingas skurdo bei pries-paudos ašaras ir užvėrė liepsnas nuolatinio džiaugsmo bei ramybės amžinam išnaikini-mui. Jisai sudegino garsingą Aleksandrijos knygyną; bet surankiojo brangenybes Vati-kano literatūros bei dailės. Jisai nušlavė vi-sas žemės tautas nuo sauzemio ir išgainiojo žmonių giminės šakas po platųjį pasaulį; bet vėl savo laiku tasai sauzemis tapo kaipo nauju pasauliu ir viliojo senąjį pasaulį pas save ir kvietė veikimo sukurin. Jis pamynė Švenčiausį Dievo Vardą po savo pavargusių kojų, bet veikiai pastebėjęs savo klaidą, ap-sistojo ir vėl šaukėsi prie Dievo.

Entuziastas yra visų-labiausiai myli-mas; bet taip-pat jis yra ir neapkenčiamas visų-labiausiai. Deja, dažniau jis yra neap-kenčiamas, kaip mylimas, nes pasaulis turė-tų labai daug dalykų apie Entuziastą pa-miršti, kad jį labiausiai pamylėjus, ypač turė-tų pamiršti tą, kad jis savo kojomis buvo pa-mynęs kai-kuriuos savo augščiausių idealų. Kol gyvena, Entuziastas privalo buti neap-kenčiamu, nes jisai visų dažniausia yra ne-apsimastęs ir pilnas ambicijos bei savymeilės. Jis dažnai perdaug giliai užsimastęs apie savo uždavinius bei problemas ir tokiu budu jis neturi laiko nei įsivaizdinti savyje min-ties trukumo kas link kitų žmonių. Jis yra perdaug užsiėmęs visokiais uždaviniais, ku-rie pripildo jo galvą įvairiais projektais bei naujomis mintimis, taip kad nelieka laiko

svajoti apie uždavinius bei rupesnius jojo artimo. Todelei liaudžiai išrodo, kad jisai yra saumyls. Bet Entuziastas nėra neapsi-mastėlis nei gi saumyls. Jis turi puikiausį memorialą savo labdarysčių šimtmečių eilė-mis jo pagarbai išbudavotą, kuris aiškiai pa-rodo jojo meilę del savųjų, del draugų; jis taip-pat turi memorialą nepaliaujančio skausmo bei kantraus kentėjimo, kuris taip-gi veda tolimon praeigon liaudies istorijoje ir parodo jojo pasiaukojimą.

Kartais girdžiame skundas, buk Entuzi-astas yra ištikimas vien tiktaį savo sapnams bei svajonėms. Bet vargiai kas sapnuoja sapnus visai be jokios realybės ant kurios tie jo sapnai remiasi. Juk ir kudikio sapnai yra sapnai nusišypsojimo, kuriuos jis atsi-budęs pastebėdavo ant savo motušės veido, kuri yra regimu pasauliu del jojo; o tuosius nusišypsojimus kudikis tikrai yra matęs. Taip-pat Entuziastas yra matęs savo pasaulį, jis turėjo savo įspudžius bei mintis. Ir ant tų įspudžių bei minčių jo sapnai yra perem-ti ir jo tikslas juose pasilaiko, nes jis yra ištikimu dideliuose bei svarbiuose dalykuose.

Pagaliaus Entuziastas nėra vien tiktaį sapnuotojas — jisai yra uolus pasaulio vei-kėjas, kuris veikia ne del užmokesčio, bet del meilės to paties veikalo. Pinigai niekadus nebutų galėję nupirkti Kolumbos; ir tiktaį Kolumbas turėjo palaimą atrastį naują pa-saulį. Šiuolaikinė civilizacija neturėtų dailės arciveikalų, jeigu Entuziastas būtų buvęs suvaržytas darbo unijos teisėmis; neturėtų didvyrių, jeigu būtų buvę apribotos dar-bo valandos. Bet Entuziastas neužbrėžia jo-kių ribų del savės, ir kitiems neleidžia to pa-daryti del jojo. Jo spēka ateina ir vėl išei-na savo laike. Toji spēka yra maitinama sie-los ugnimi, kuri nenuilstančiai liepsnoja ja-me. Jis veikia tosios liepsnos kaitroje; bet sielos ugniai prigesus, jisai apsistoja veikęs. Jo sapnai taip-pat yra ugniniai, kurie pri-duoda jam kas-kart naujas veikimui spēkas.

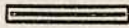
Tikras Entuziastas nepriklauso jokiai pavienei tautai arba šaliai; bet abelnai vi-soms tautoms bei šalims, nes jis yra pasaulio veikėju. Jo geri darbai, naudingi išradimai taip-pat kaip ir blėdingi visi lyginai praklau-so visam pasauliui, nes pasekmės jo gyvenimi-

mo yra neišvengiamos, ar tai jos būtų geros ar blogos. Robespierriro gėda priklauso Prancijai, bet jo sukelta revoliucija aplaistė žemę žmonių krauju ir iki šioliai pasiliko neišrištu liaudies klausimu. Michaelangeliū gabumas yra ne vien tiktai Italijos pagražinimu bei daile, bet lyginai visų pasaulio tautų inkvėpimu. O'Connell'o entuziazmas dvi tauti išliuosavo: savąją tautą iš neteisybės, o priešų tautą iš vergijos tironiško buvio.

Entuziastas negali numirti, kol pasaulis yra gyvas; nes kiekviena genkartė privalo jį turėti pažangos delei.

Entuziastas yra naudingas liaudies pažangai, bet jo gyvenimas yra labai, labai skaudus.

(*Bus daugiau*).

KAS KĄ MĖGSTA.

Dar jaunu budamas kartą girdėjau kuomet mokykloje mokytojai aiškino apie prigimties budus ir vaizdingose savo kalbose darė išvadžiojimus klausime:— Kas ką mėgsta.

Aiškino šitaip:

Pempė mėgsta pelkes, balas ir visokias žemumas.

Aras mėgsta augštas uoluotų akmenuotų kalnų viršunes.

Stirna mėgsta girių tankumynus.

Briedis mėgsta retumas ir šaltinį.

Paukščiai giesmininkai mėgsta gražius medelių krumus ir upių arba upelių pakrantes.

Lydeka mėgsta tyrą ir tekantį vandenį.

Arklys mėgsta savo stovykloje sausumą.

Kiaulė gi pati gula į dumblyną.

Ką mėgsta jaunoji mergelė?

Mergelė mėgsta juodas ir mėlynas akis; mėgsta dainas, muziką ir šokius; tuos tris mėgsta visokius: ir linksmus ir liudnus ir ištvirtusius. Abelnai žvelgiant, mergina mėgsta visokiariopus niekniekius, viliojančius jos širdį. Per tad dažnai savo širdies

jausmus ir dorą nuslopina, o kartais suvis panaikina, o tada jau visai nenumano, ką mėgsta. Gyvena dažnai be jokio pamėgimo, kaip žiemos laiko užpultas augštos žolės kietas stabaras sniege iki pusiai užpustytas.

Bet nevisos merginos tokios yra. Musų tautoje yra merginų, kurios augštai stato savo gyvenime dorą, mokslą, išmintį, daile, darbštumą ir kitus reikalingiausius ir naudingiausius tikslus savo gyvenimo ir juos tvarkiai veda.

Ką mėgsta jaunikaitis?

Kai-kurie mėgsta kiekvieną merginą, net ir moteris. Mėgsta įvairias žaisles, kokios jos nebutų; dažnai net drįsta savo gyvastį išstatyti į pavojų. Mėgsta visokias tamsias užėigas, visoki nešvarų orą. Mėgsta į šlykščiausius reginius žiurėti. Jieško progos prie pavojingiausių savo gyvenimo ruožų prieiti. Mėgsta iš kazyrių uždarbauti. Mėgsta girtuokliauti, mėgsta rukti.

Ne visi jaunikaičiai musų tautoje tokiais yra. Yra jaunikaičių augštai išsilavinusių moksle, susipratime, doroje; geru tikslų ir norų mėgime. Jie mato savo priešakyje Dievą, Tėvynę, Tėvynės meilę ir kitus gerus norus. Jie stengiasi vesti savo gyvenimą doriai, tvarkiai, kad savo darbais galėtų paremti savo Tėvynę, savo tautą! Jie savo prigimtos kalbos nesidrovi!

J. V. Kovas.

Nemokėjimas suvaldyti minčių daro žmogų geidulingu, geiduliai-gi jį prazudo. Tokie žmonės gyvena, kaip gyvuliai, ir, nemokėdami patys valdyties, patenka kitų žmonių valdžion, pradeda blogais darbais užsiimti ir t.t.

o

Tinginys — darbo priešininkas. Žvėris maitinasi ir miega, dirba gi tik tiek, kiek reikalauja to maisto jieškojimo reikalas. Tinginys, tai žvėrių ir laukinių žmonių privalumas, bet palinkimą tinginiauti, nieko neveikti, galime, nelaimėi, pastebėti ir pas musų jaunuomenę. Kova su tinginiu ir sužadindamas dirbti — tai vienas iš sunkiausiųjų pedagogijos uždavinių. Geriausias nuo tinginio vaistas — "valios gimnastika." Turime kovoti su tinginiu ir visuomet naikinti jo daigus.

Narsi Živilė, Karioto duktė, nuduria savo mylimąjį už išdavystę tėvynės ir pergali gudus (Paveikslas iš "Živilės" veikalo, kuri pers'atys L. Vyčių 8-ta kp., Roseland, Ill., lapkričio 9-tą dieną, š. m.).

— Iš Centro Raštinės. —

Pranešimas.

Centro pirmininkas Dr. J.J. Bielskis jau veda derybas su firmomis reikale aukšnio kardo. Jis pranešė, kad kardas daugiau lėšuos negu \$1,000.00. Centro Valdyba tuoj turės susirinkimą, kuriame aptars šį reikalą. Po susirinkimo pranešime, kiek kardas lėšuos. Taipgi Centro Valdyba tarsis ir spaustuvės reikale.

Visų kuopų meldžiame rinkti aukas spaustuvės įsteigimui ir auksiniam kardui. Ir surinktas aukas meldžiame perduoti Centru.

Chicagoje yra tokių Vyčių kuopų, kad surinko aukų apie \$300.00 spaustuvės įsteigimui ir vieton pasiūsti į Centrą, tai tuos pinigų kuopa "linksmiems laikams" praleido.

Atsakymai.

J. Jankauskui, J. Martišiui, R. M. Kalinauskui, J. Urbstonaičiui, B. Balčiunui ir kitiems: Tamstų aukas aukso kardui aplaikėme. Jos yra įrašytos Centre į knygas. Paliudijimus pasiunčia Centro Izdininkas.

83-čiai kp. Rockford, Ill.

Centras patvirtinimų kuopoms nesiunčia. Jei narys neužsimoka laike šešių mėnesių, tai tą ir konstitucija parodo, kad narys lieka išbrauktas. Tuomet narys vėl gali iš naujo prisirašyti. Narys negali mokėti į Centrą, jis privalo užsimokėti kuopoje. Asmeniškuose ginčiuose butų geriau, kad patys susitaikytumėte.

Aukso Kardui Fondas.

Balansas iš "V." 10 No.	\$132.25
20 kp. Nashua, N. H.	5.00
25 " Cleveland, Ohio	\$31.00
95 " Sioux City, Iowa: aukavo kuopos nariai:	
J. Misiunas	5.00
J. Rašimas	5.00
J. Zabulis (Zabulionis)	5.00
J. Bilkevičius	5.00
A. Šleimis	1.00

K. Mikėnas	1.00
A. Jančius	1.00
J. Brakaitis	1.00
P. Skerliunas	1.00
M. Kačunskis	2.00
Smulkių50
Viso 95-tos kp.	\$27.50.

44 kp. Brooklyn, N. Y. aukavo kuopos nariai:

A. Dymta	5.00
Po \$1.00: J. Lukoševičius, J. Pelokas, J. Paltarokas, A. Kivita, J. Rugis, A. Lukoševičius, M. Teiberiutė, A. Dailydžiutė, V. Bendaravičius. Viso 44-tos kp.	\$14.00.

Valparaisiečiai moksleiviai:

Po \$1.00: J. Martišius, R. M. Kilinauskas, J. Urbštonaitis, Petras Česnulis, B. Balčiunas; viso valparaisiečiai moksleiviai suaukavo \$5.00.

31-mos kp. Binghamton, N. Y. aukavo sekantieji:

Kun. K. Ambrozaitis	2.50
J. Tamašauskaitė	1.00
D. Vanagas	1.00
Smulkių	6.50
Viso 31-mos kp.	\$11.00

*46-tos kp. Vandergrift, Pa. aukavo sekantieji nariai:

P. Ragauskas	3.00
J. Sarafinas	2.00
B. Garuckas	2.00

Po \$1.00: J. Lukoševičius, B. Varanekas, A. Blažaitienė, P. Dunskenė, S. Krainiutė, P. Krainis, J. Stankus, J. Butkus, J. Bartuška, J. ir O. Jurgelaičiai, K. Grigaliunas, J. Olišauskas.

Smulkių	1.00
Viso 46-tos kp.	20.00
Viso aukso kardo fondan ligi spalį 1 d. inplaukė	\$245.75.

Pastaba. Aukavusiųjų mažiau negu dolerį, pavardžių neskelbiame.

Visiems aukavusiems tariame nuoširdų ačių!

Vincas Rukštalis,

Liet. Vyčių Centro Rašt.

Kas Jaunimo Veikiama.

CLEVELAND, OHIO.

Vyčių duosnumas.

Vietos L. Vyčių 25 kp. netik veiklumu atsižymi, bet ir aukomis bene bus daugiausia prisidėjus kaip prie Vyčių spaustuvės, taip ir prie kitų prakilnių darbų.

Rugsėjo 3 d. laikytame mėnesiniame susirinkime, aptarus daug reikalų, delegatai Vytis J. Januška, Vytė M. Mačiotukė išdavė raportus iš 7-jo Vyčių Seimo. Raportai priimta triukšmingu rankų plojimu. Galop Vytė M. Mačiotukė pasakė jausmingą prakalbėlę, kaip Seimas pageidavo, kad kiekviena kuopa, kiek galėdama, prisidėtų aukomis prie įrengimo generolui Žukauskui auksinio kardo. Musų Vyčiai, suprasdami reikalo prakilnumą, atviromis širdimis jį parėmė. Aukavo sekanti: po 1.00 dol.: M. Šimonis, V. Jonaitis, Al. Benavičius, S. Reklaitis, A. Barkauskas; P. Draugelis, M. Gaideliutė, A. Kuzas, M. Ardzijauskas, O. Miliukiutė, J. Žitkus, J. Verseckas, J. Andžilaitis, F. Gaižutis, A. Kulbickas, J. Aksimaičiūtė, J. Kvedaras ir A. Ribinskas. Smulkių — \$11.84; viso labo — \$30.84. Pinigai pasiūsti Vyčių valdybai.

Pasveikinta Vyčių Centro Valdyba.

Užbaigiant susirinkimą triukšmingai tapo pasveikinta nauja Vyčių Centro Valdyba su pirmininku Dr. Juliu J. Bielskiu. Yra vilties, kad nauja valdyba daug pasidarbuos Vyčių organizacijai.

Šeimyniškas vakarėlis.

Rugsėjo 14 d. Vyčiai surengė šeimynišką vakarėlį. Be puikaus pasilinksminimo, žaidimų, gerb. kun. V. Vilkutaitis pasakė agitatyvišką prakalbėlę, kaip daugiau Vyčių prie kuopos pritraukus.

Choras. L. Vyčių 25 kp. choras ir vasaros laiku lavinosi, o dabar tai visu smarkumu. Ima naujas ir sunkias dainas. Todėlgi, Vyčių dainoriai ir dainorės ir kurie norite ir galite dainuoti, nuoširdžiai kviečiame lankytis į dainų repeticijas penktadienių vakarais Paulausko sveitainėje. Dar prieš Kalėdas Vyčių choras dalyvaus 9 d. lapkričio S. L. R. K. A. 50 kp., o lapkričio 16 d. pačių Vyčių perstatyme — "Girių Karalius." Gi lapkričio 23-čią d. dalyvaus L. R. Kryžiaus 7-jo skyriaus rengiamame koncerte.

M. J. Š.

TAMAQUA, PA.

Bunda iš miego.

Nors per ilgą laiką Tamaqua's Vyčių 58-ta kuopa snaudė ir mažai ką veikė, bet atėjo laikas kada ir ji išnaujo stoja ant kojų ir rengiasi prie darbo. Atėjus vasarinėms atostogoms, moksleivis Antanas M. Karužiškis, parvažiavęs iš seminarijos, ėmėsi darbuotis Vyčių tarpe, ragindamas visus Vyčius pakilti su nauja dvasia iš miego, užsiimti prakilniu veikimu ir mesti nesusipratimus. Kvietė moksleivis senus atsisakiusius Vyčius ir Vytes sugrįžti prie kuopos, o naujus vis kurstė prie įsirašymo. Jam čia besidarbuojant, kuopa užmezgė naujus ryšius su Centru ir prižadėjo ten pilnai atsilyginti. Vyčių Seimui atsibunant Pittsburgh'e, kuopa išrinko ir pasiuntė ją atstovauti Antaną Karužiškį, o vėliaus į Pensylvanijos Lietuvių Seimą, atsibuvusį pirmą dieną rugsėjo Mahanoy City, Pa., pasiuntė du atstovu — Joną Išganaitį ir p-lę Stelą Kudziutę.

Vasaros laike kuopa turėjo du išvažiavimus į Lakewood Park, kur smagiai pasilinksmino. Laike pietų klierikas Karužiškis puikiai atsiliepė į susirinkusį jaunimą.

Tamaqua's Vyčiai sparčiai rengiasi prie viešaus veikimo. Užsiėmė ir lavinasi trumpu laiku įrengti perstatymą. Turime viltį, kad tas darbas jiems pasiseks įvykinti.

Prieš išvažiuosiant į seminariją, rugpiučio 28 d. kuopa surengė moksleiviui išleis-tuvių puikią puotą. Laike vakarienės Vytis Jonas Kaselis, neseniai sugrįžęs iš Prancijos, kareivis, įnešė, kad kuopa dar kartą padarytų moksleiviui užuojautą ir padengtų jam kelionės lėšas. Sumanymas tapo priimtas ir Vytė p-lė St. Anusevičiūtė rinko aukas. Surinko \$32.00 ir padavė moksleiviui į rankas su linkėjimais laimingos kelionės ir geros kloties moksle. Už tokią užuojautą moksleivis visiems padėkojo.

Gera pasisotinęs, pažaidęs, pasilinksminęs ir atsisveikinęs jaunimas išsiskirstė.

A. K. Tauragis.

—O—

PHILADELPHIA, PA.

Philadelphijos miestas yra 3-čias didžiausias miestas Amerikoje ir jame skaitoma apie šešiolika tukstančių lietuvių. Čia y-

ra įvairių-įvairiausių draugijų, organizacijų kuopų; tose draugijose, organizacijų kuopose yra šis-tas veikama, kai-kas ir labai augšto, prakilnaus, švento ir garbingo. Bet pažvelgus į mūsų laikraštį, tai mažai ką rasi tokio svarbesnio. Ir ištikrųjų, iš kitų mažesniųjų lietuvių kolonijų matoma kartais net po kelias korespondencijas, rodos, kad kitur būtų daugiau veikama. Bet išties, reta kuri lietuvių kolonija galėtų šiandieną susilyginti su Philadelphijos lietuvių veikimo turiniu. O tie didžiausi darbai veikiami katalikų, kur jų darbuose matomi gyvi vaisiai.

Vienas tokių didžiausių darbų, tai yra užlaikymas našlaičių. Tas darbas iškilo iš vietinio šv. Kazimiero parapijos klebono, gerb. kun. Kaulakio. Jis pavedė savo namą, kuriame šiuo tarpu yra devyniolika mažučiu priglausta. Taip-gi yra žmonių prijauciančių tam tikslui. Didžiausią įspudį ir parėmimą padarė šiuo tarpu, tai Lietuvos Vyčių 3-čia kuopa, kuri 27-tą rugsėjo įrengė vakarą šv. Kazimiero parapijos svetainėje. Padarė su viršum porą šimtų (\$200) dolerių naudai šv. Vincento Labdarybės draugijos, kur tie našlaičiai globojami. Taigi garbė L. Vyčių 3-čiai kp., ypač to baliaus rengėjų komisijai, ir tiems, kurie aukavo išlaimėjimų dovanas, kurios atnešė didelį pelną.

Jonas N-kas.

—o—

WESTVILLE, ILL.

— — —

Rugsėjo 12 d. Liev. Vyčių 8-ta kuopa surengė išleistuvių vakarėlį klier. Pr. Jurui, kuris nenuilstančiai darbavosi su mumis atostogų laike.

Klier. Juras, atsisveikindamas, pasakė puikią prakalbą.

Paskui kalbėjo kuopos pirmininkas, vietinis klebonas, ir stud. J. Poška.

Raštininkė.

—o—

ROSELAND, ILL.

— — —

Sekmadienyje, rugsėjo 14 d. Visų Šv. par. bažnyčioje kun. P. Lapelis sujungė moterystės ryšiu jauną Vyčių porėlę: Kar. Zabelaitę ir Ant. Jakutį. Abu jaunavedžiai yra nariais vietinio par. choro, jis yra nariu Chicagos Vyčių Apskričio choro ir muzikantas.

Jaunavedžiams linkime geriausios kloties.

Daug velijantis.

V. J. REKLAITIS,

L. Vyčių 51-mos kuopos, Sheboygan, Wis., protokolų raštin., gabus aktorius — daug kartų atsižymėjęs scenoje.

ROCHESTER, N. Y.

Per mėnesinį susirinkimą 93-čios Vyčių kuopos, J.J. Brankis, delegatas pargrįžęs iš Seimo, pranešė nutarimą visoms Vyčių kuopoms sudėti auką nupirkimui auksinio kardo generolui Žukauskui. Tuojaus sudėta \$28.50. Auka nedidelė iš priežasties, kad ne visi nariai atsilankė į susirinkimą. Ateinantį susirinkimą manoma tą auką padidinti.

X.

—o—

HOMSTEAD, PA.

Sekmadienyje, rugsėjo 28 d., L. Vyčių 11-ta kuopa laikė mėnesinį susirinkimą. Narių, ypač gražiosios lyties, atsilankė mažai. Vis-tik kai-kas svarbaus ir naujo buvo nartata: tuojaus po Kalėdų pastatyti scenoje "Mirga;" įsteigti vakarinę mokyklą. Kai-kurie nariai užsirašė lankyti. P. Medonis ir

J.J. Grėbliunas išrinkti atsikreipti į visas draugijas ir kuopas pranešant ir kviečiant lankyti mokyklą. Mokytojai buvo rekomenduojama Vytė vargoninkė O. Pikučiūtė ir Vytė A. Aučiūtė, kun. S. Čepanonis prižiūrėtoju.

Išrinkta du atstovu į Spaudos Sąvaitės komisiją.

Svarstyta kas link statymo veikalų "Marytė vargoninko duktė" ir "Jaunikis." Nuskirta spalį 19 d., jei tik bus galima statyti iš priežasties streikų.

Užsiminta apie įrengimą vakaro mokslėivių naudai. Palikta ant toliau.

Kadugys.

—O—
SO. BOSTON, MASS.

Rugsėjo 28 d. Vyčių 17-ta kp. laikė susirinkimą. Buvo skaitlingas. Paskirta \$10.00 auka generolo Žukausko Kardui. Iš teatro komisijos pasirodė, kad jos mokama du veikalai ir vienas — "Iš meilės" — statoma spalį 5-tą dieną, o su antruoju ("Katriutės Gintarai") užkvietė L.D. S-gos 1-ji kuopa Spaudos Sąvaitėje. Susirinkimas išreiškė padėką teatro komisijai už jos veiklumą.

Šį susirinkimą prie kuopos prisirašė 5 nauji nariai: M. Sakalauskiūtė, S. Kneizis, M. Vilkauskaitė, F. Žerdeckaitė. Bravo, mūsų kuopos veikėjams!

Jaunas Vytis.

—O—
BROOKLYN, N. Y.

Lietuvos Vyčių 44-ta kp. rugsėjo 15-tą dieną laikytame susirinkime vienbalsiai nutarta protestuoti prieš cecilikus, varančius šlykščią propagandą. Savo platinamuose plakatuose cecilikai Vyčius vadina broliais, niekina Lietuvos Sargų idėją, ant galo kviečia į socialistų sąjungą "bendrai kovoti prieš darbininkų išnaudotojus visame pasaulyje."

Dėlto viršminėta Vyčių kuopa protestuoja prieš Brooklyno cecilikus, varančius žemą propagandą.

Išdalintas plakatas parodo visiškai žemą protą ir sąžinę. Anot amerikiečių pasakymo: "Krajui kiaules ganė, atvažiavo Amerikon, užsidėjo baltą kalnierių ir ponu pastojų, nors ir vardo savo pasirašyti nemokėjo." Tokiais tad yra mūsų tautos skandintojai — taip pasivadinę socialistai.

Ne! Ne! Neprigulėsime prie jūsų kiauleganių organizacijos, bet remsime Tėvynės

pastangas atsiekti laisvės. Meluokite ir pliauškite, kiek išmanote, bet sviestas žino, kad jūs tamsuoliai ir nežinote, ką jūs skleidiate, nes jūs esate nuklydę ne tik nuo tikėjimo, bet ir nuo Tėvynės. Jūs norite Tėvynę parduoti, jūs norite lietuvių vardą sumindžioti, pažeminti. Tad šalin nuo tikrųjų lietuvių su purvinais veidais ir sukirmijusia sąžine!

44-tos kp. valdyba.

—O—
CAMBRIDGE, MASS.

Rugsėjo 28 d. L. Vyčių 18-ta kuopa surengė vakarą. Statyta trys trumpi veikalai: "Šlubis su virže," Piktai gudrybė" ir "Mamos nedasuptas." Kai-kurie aktoriai visai gerai atliko roles. Butų geistina, kad atvėsus orams Vyčiai dažniau tokių linksmų vakarų įrengtų.

Taip-gi tarpuose dainavo bažnytinis choras vedamas vargoninko J. A. Rakaičio. Iš priežasties menko išgarsinimo, publikos buvo neperdaug. Visas pelnas šio vakaro skiriamas auka generolo Žukausko Kardui.

Jaunas Vytis.

—O—
NEW JERSEY, N. Y.

Per Bloomfield'o L. Vyčių kuopos išvažiavimą, kuriame dalyvavo veik viso Apskričio jaunimas, buvo ir chorai kai-kurių kolonijų. Visi jie gabumus parodė, kai-kurias daineles geriau, kitas silpniau sudainuodami. Silpniaus vienas, antras trečias choras — vis-viena, nes ant laukų, aišku, netaip galima viską atlikti, kaip viduje. Bet kai-kurie rašėjai per "Darb." mėgino vienus pagirti, kitus kiek ne. Ir kas iš to išėjo? Ugi suirutė. Kai-kur ir taip sunku pritraukti jaunimą prie organizacijos, o dar nerimtai nupeik, tai visai iškrikdysi. Ir ten ne Vyčių choras dainavo, bet visas doresnis jaunimas kartu su Vyčiais. Žinoma, tokiomis žiniomis davė progos nevyčiams, pajuokti Vyčius. Ot, sako, jūsų Vyčiai, ką jūs gavote nuo jų ir t.t. Tai padarė suirutę ir pačių Vyčių nupeiktose kuopose ir atnešė daug blogo.

Patartina tokiems rašėjams turėti šiek tiek moralės jausmų ir nebuti savimeiliais. Mūsų visuomenė dar nesuorganizuota, dar toli-gražu prie tobulo pribrendimo organizacijoje, tad nekrikdyti ją, bet spiesti ir organi-

jos Tarybą. Nuskirtąjį narį užtvirtins kiti zuoti reikia. Asmenines ambicijas pastatykite nežymiomis prieš organizacijos ir visuomenės labą.

Vytis.

—O—
INDIANA, HARBOR, IND.

Vyčių veikimas.

Sekmadienyje, rugsėjo 28 d. L. Vyčių 55 kuopa laikė mėnesinį susirinkimą. Apsvarsčius savus reikalus, buvo iškelta gerų sumanymų ir klausimų. Pirm. Petras Milius davė įnešimą kas link mokimosi veikalų pagražinimui vakarų. Tapo suorganizuota dramatiškas skyrius, kuriam apsiėmė vadovauti vietinis vargoninkas gerb. Antanas Glemža.

Galima tikėti, kad šįmet mūsų kuopa daug daugiau nuveiks kaip bažnyčios taip ir savo tėvynės labui, nes visi pasiriję energingai darbuotis.

Jonas Guščius,

~~~~~  
REDAKCIJOS ATSAKAI.

Korespondentų domai. Kai kurie korespondentai bendradarbiaudami keliems laikraščiams, rašo jiems korespondencijas ir visiems vienodai. Toliau korespondencijos virsta it kokiais oficialiais pranešimais.

Šiuomi primename, kad pastebėję kitur tilpusias korespondencijas, tų pačių "Vytyje" nebedėsimė. Korespondentai kadir bendradarbiaudami keliems laikraščiams, gali kiekvienam kitaip kadir apie tą patį dalyką aprašyti.

~~~~~  
L. VYČIŲ NAUJOS ANGLIJOS
KUOPOMS.

L. Vyčių Naujos Anglijos Apskričio aštuontas suvažiavimas įvyks 26 dieną spalio, 1919 m., pirmą val. po pietų šv. Kazimiero bažnytinėje svetainėje, 119 Temple st., Nashua, N. H.

Geistina, kad visos N. Anglijos Apskričio kuopos prisiųstų savo atstovus į busiantį suvažiavimą, nes turėsime svarbių reikalų apsvastyti.

Ona Sidaravičiūtė, Apskr. raš.

LIETUVIŠKŲ LAIKRAŠČIŲ
SĄJUNGA.

Worcester, Mass. Rugsėjo 21, 1919, dalyvavusiųjų Federacijos Seimuose lietuviškų laikraščių vedėjų ir sandarbininkų lietuviškos parapijos kambariuose buvo susirinkimas. Susirinkime dalyvavo Prof. kun. Bučys, "Draugo" redaktorius, L. Šimutis, "Garso" red., P. Molis, "Garso" administratorius, A. Knežis, "Darbininko" administr., F. Virakas, iš "Darbininko" redakcijos, Jonas Navickas, iš "Tautos Ryto" redakcijos ir kun. M. J. Urbonas ir P. Šivickis kaip laikraščių sandarbininkai.

Iš pasikalbėjimų paaiškėjo reikalas sudaryti lietuviškų laikraščių sąjungą. Tik kyla klausimas, ar toji sąjunga turi būti laikraščių ar laikraštinių. Besvarstant dalyką sutikta ant Prof. Pr. Bučio pastatyto plano, kuriuo kiekvienas laikraštys su savo redaktoriais, sandarbininkais ir administratoriais ineina į tą sąjungą. Tuo sudarant vieno kurio nors laikraščio grupę arba kuopą. Neineina tik paprastieji rankų darbininkai. Teisės visų lygios, balsuoja visą sąjungą apimančiais reikalais visa grupė, susispietus apie vieną laikraštį vienu balsu, bet savo grupėje arba kuopoje, kiekvienas narys balsuoja atskirai.

Svarbiausieji sąjungos siekiniai:

1. Turėti savo atstovą L.R.K. Federacijos Taryboje.
2. Prilaukyti tarp įvairių sąjungos redakcijų gerus santykius ir stengtis auklėti atskirų laikraščių specializaciją, kurioje nors laikraštinių kystės srityje.
3. Suderinti bendruosius "business" reikalus, susinešant skelbimų, agentūrų reikalais ir p.

Sąjunga bus vadinama "Lietuviškų Laikraščių Sąjunga" (Lithuanian Newspaper Association).

Išrinktas organizatyvis komitetas, į kurį ineina Pr. Gudas, P. Molis ir Prof. Pr. Bučys. Organizatyviui komitetui pavesta teisė nominuoti valdybos narius.

Sutarta, kad šiais metais "Draugo" grupė nuskirtų iš savo tarpo atstovą į Federaci-

Sąjungos nariai referendumo keliu.

Istatams projektą padaryti išrinkti Prof. Pr. Bučys ir P. Molis. Jiems leista pasirinkti padėjėjus. Prof. Pr. Bučys atsižvelgs ypatingai į pirmąjį ir antrąjį punktus sąjungos siekimų, o p. P. Molis į tretįjį.

Susirinkimo raštininkas,

PR. ŠIVICKIS.

Lithuanian Bureau

Released by Foreign Language
Governmental Information Service.
124 E. 28th Street, New York City.

TAUTIŠKA TUBERKULOSO DRAUGIJA.

Tautiškos Tuberkuloso Draugijos ekspertai sulaikyti džiovos platinimąsį patėmijo sekančius faktus:

Džiova užmuša pačius naudingiausias vyrus ir moteris, tarp 16 ir 45 metų amžiaus.

Paglemžia darbininkus — veiklius vyrus ir moteris — iš namų, ofiso ar dirbtuvės.

Yra priežastimi apie 150,000 marčių suvienytose Valstijose kas metą.

Suvienytoms Valstijoms vienok ekonomiška pragaištis yra apie \$500,000,000 kas metai.

Dabartiniu laiku daugiau, neg 1,000,000 ypatų šioje šalyje kankinasi džiova.

Grasina kiekvienai šeimynai, kiekvienam namui, kiekvienai ypatai.

Bet neatsižūrint į tą, džiova yra išgydoma ir galima sulaikyti.

Ji platinas daugiausia iš nežinojimo, neatsargumo ir apsileidimo.

Tautiška Tuberkuloso Draugija su savo 1,000 valstijinių ir lokalių skyrių pasekmingai su džiova kovoja.

Šios draugijos darbas yra apmokamas vientik iš pardavimo Raudonojo Kryžiaus Kalėdinių Ženklių.

Ginkite šalin nuo savo durų džiovos grasinimą.

PIRKITE IR VARTOKITE RAUDONOJO KRYŽIAUS KALĖDINIUS ŽENKLIUS.

DIDESNIŲJŲ ŽMONIŲ MINTYS.

Nuodėmė savo troškimus gesina vyne.

Tyrybė-dora — veda mus prie dangiškų minčių.

Kai-kuomet moteris ir vynas priveda prie pragaro.

Moteris tik tuomet pameto savo širdį, jei kas iš anksto ją randa.

Moteris yra iš žemčiugų sutverta, todėl ji mėgsta būti auksu papuošta.

Dora moteris, tai pasauliui yra žvaigždė, kuri veda prie dangiškų vartų.

Dievas duok pasauliui visas geras-doras moteris, tuomet pasaulis nematys tiek vargų.

J. V. Panenupis.

TURI VERKTI.

(Dialogas).

Motina. Jonuti, vaikel, kodėl tu pradėjai dabar manes neklausyti?

Vaikas. Kad mama per dažnai mane plaka.

Motina. Jonuti, kad tu per dažnai dabar nusikalsti. Kur tik koją neiškelsi, ir neiškenti ko blogo nepadaręs.

Vaikas. Ne ką padarysi. Juk jau kaip kaltas esu, tegu beplaktumei. Bet kaip nuplaki, liepi man neverkti, o jei verkiu ir vėl plaki.

Motina. Nug, vaikel, kad neklausai.

Vaikas. Mama ir verktum, gal dar daugiau, kad kas mamą taip sukapotų, kaip kad mama mane.

Motina. Delto aš mama; jei vaikelis neklaus, reikia jį plakti.

Vaikas. Bet aš tik dar vaikelis; jei mama plaka, tai turiu verkti.

J. V. Kovas.

KALĖDOJANT.

Kunigas (į moteriškę) — Persižegnok.

Moteriškė (iš baimės) — Vardan Dievo Tėvo... ir Dvasios Šventos. Amen.

Kunigas — Ogi kur Sunus?

Moteriškė — Sunus į mišką išėjo!

FOTOGRAFIJA.

Išėina jaunikaitis iš aludės gerai inkiausęs. Valandėlę pastovėjęs, svyrudamas žengia nuo laiptų ir išsitiesia purvyne. Murmėdamas ir keikdamas atsikelia ir eina tolyn. Kažkoks juokdarys sako jam: "Sveikas, palikai savo fotografiją prie aludės, pasiimk su savim." Girtas, juoko nesupratęs, grįžta, kur gulėjęs ir pradeda jieškoti, o nerasdamas jokios fotografijos, sukeikė: "Velniai jos nematė! Visokie čia valkojas,— gal purvynan sumynė."

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION ECT. REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912. of "Vytis" published semi monthly at Chicago, Ill. for October 1, 1919 State of Illinois, County of Cook. Before me, a notary public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Mathew Zujus, who, having been daly sworn according to law, deposes and says that he is the business manager of the "Vytis" and the fallowing is, to the best of his knowledge and belief, o true statement of the ownership, management, etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 443, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form to with:

1. That the names and adresses of the publishers, editors, managing editors, and business managers are:

Publisher Lietuvos Vyčiai — Knights of Lithuania Incorporated, Editor Mathew Zujus, 3337 So. Morgan St., Chicago, Ill. Managing Editor none, Business Manager Mathew Zujus, 3337 So. Morgan St., Chicago, Ill.

2. That the owners are: Lietuvos Vyčiai — Knights of Lithuania, Incorporated, Dr. J.J. Bielskis, pres., 703-15th St., N.W., Washington, D.C., V. Rukštalis, sec'ry, 151 Garfield Ave., Valparaiso, Ind., P. Baltutis, treas., 3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

3. That the known bondholders, mortgagees, and other security holders owing or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: none.

4. That the two paragraphs next above, giving the and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholders or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that said two paragraphs contain statements embracin affiant's full knowledge and belief as to the circulations under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide

owners; and or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

MATHEW ZUJUS,

Sworn to and subscribed before me this 29 day of September, 1919.

PAUL P. BALTUTIS.

(My commission expires January 17, 1922).

LIETUVOS VYČIŲ CENTRO VALDYBA.

Dvasiškas vadovas: *Kun. Ig. Albavičius*,
717 W. 18th St., Chicago, Ill.

Pirmininkas: *Dr. J. J. Bielskis*,
703 Fefteenth St., N. W., Washington,
D. C.

Vice-Pirmininkas: *A. Bučnis*,
407 So. Paca St., Baltimore, Md.

Raštininkas: *V. Rukštalis*,
151 Garfield Ave., Valparaiso, Ind.

Iždininkas: *P. Baltutis*,
3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Iždo globėjai:

Kun. P. Čėsna,
324 Wharton St., Philad., Pa.

El. Jovaišaitė,
3259 S. Halsted St., Chicago, Ill.

El. Jovaišaitė,
3259 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Literatiškoji Komisija:

Kun. Tamoliūnas,
Pittsburgh, Pa.

Muzikas A. Aleksis,
Detroit, Mich.

Kun. M. J. Urbonas,
Du Bois, Pa.

Stud. Pr. Juras,
Webster Groves, Mo.

Moksl. A. Augustinas,
Chicago, Ill.

Redaktorius ir Administratorius:

M. Zujus,
3261 S. Halsted St., Chicago, Ill.

—O—

L VYČIŲ CHICAGOS APSKRIČIO VALDYBOS
IR KUOPŲ ADRESAL.

Apskričio Valdybos Adresai:

Ig. Sakalauskas — pirmininkas,
4031 So. Rockwell St., Chicago, Ill.

Ona Deivikaitė — raštininkė,
10731 Wabash Ave., Roseland, Ill.

S. Šimulis — iždininkas,
726 W. 18th St., Chicago, Ill.

Turinys "Vyčio" No. 11 {68}

I. Gelbėjime Lietuvai. Lašas.	1	pusl.
II. Apsvarstytime. Redakcija.	3	"
III. Vyčiai ir Vytės — į pagelbą. Fed. Sekr.	4	"
IV. Lietuvos Sporto Sąjunga. Dr. Šližys.	5	"
V. Ne ant tuščio (dialogas). J. V. Kovas.	6	"
VI. Į lietuviškas dainininkų draugijas. Lithuanian Bureau.	6	"
VII. Mokykla (komedijėlė 2-se veiksmuose). Seirijietis.	7	"
VIII. Praeities Šešėliai (Eilės). Piramidų Sargas.	13	"
IX. Peteliškė ir Aras (Eilės). Faustas Kirša.	14	"
X. Sesei daina. Piramidų Sargas.	16	"
XI. Eilės. Piramidų Sargas.	16	"
XII. Atsitikimas. J. V. Kovas.	16	"
XIII. Mergelėms (daina). Jonas.	18	"
XIV. Westvilles Vyčiams. Jonas.	18	"
XV. Naujos mįslės. J. V. Kovas.	18	"
XVI. Iš "Gėlių Diena." K. B.	19	"
XVII. Dėdės Laiškai. Sul. Bendrutis.	20	"
XVIII. Kas ką mėgsta. J. V. Kovas.	23	"
XIX. Iš Centro Raštinės. V. Rukštalis, C. Rašt.	25	"
XX. Kas jaunimo veikiama (korespondencijos):		
1. Cleveland, Ohio; 2. Tamaqua, Pa.; 3. Philadelphia, Pa.; 4. Westville,		
Ill.; 5. Roseland, Ill.; 6. Rochester, N. Y.; 7. Homestead, Pa.; 8. Boston,		
Mass.; 9. Brooklyn, N. Y.; 10. Cambridge, Mass.; 11. New Jersey, N. J.;		
12. Indiana Harbor, Ind.	26	"
XXI. Redakcijos atsakai. Red.	29	"
XXII. L. V. N. Anglijos kuopoms. O. Sidaravičiutė, Apskr. rašt.	29	"
XXIII. Lietuviškų Laidraščių Sąjunga. Pr. Šivickis, Susir. rašt.	29	"
XXIV. Tautiška Tuberkuloso Dr.-ja. Lithuanian Bureau.	30	"
XXV. Didesniųjų žmonių mintys. J. V. Panenupis.	30	"
XXVI. Turi verkti. J. V. Kovas.	30	"
XXVII. Statement of the own. ect.	31	"
XXVIII. Valdybų adresai.	31	"

Paveikslai:

1. Dr. Šližio; 2. Vargoninkų Sąjungos Seimo; 3. L. Vyčių 3-čios kp. Philadelphia, Pa.; 4. Spaudos platintojų, Philadelphia, Pa.; 5. Scena iš "Živilės" veikalo, statomo L. Vyčių 8-tos kp.; 6. J. V. Reklaičio.

"VYTIS"

3261 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.